

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

22 Φεβρουαρίου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 922

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/17836/125

Πρόγραμμα χρηματοδότησης για την Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων.

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ -
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ -
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 37 του ν. 4608/2019 «Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα και προσέλκυση Στρατηγικών Επενδύσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 66), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 28 του ν. 4643/2019 «Απελευθέρωση αγοράς ενέργειας, εκσυγχρονισμός της ΔΕΗ, ιδιωτικοποίηση της ΔΕΠΑ και στήριξη των Α.Π.Ε. και λοιπές διατάξεις» (Α' 193).

2. Τον ν. 4342/2015 (Α' 143) για την ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 «Για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των Οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ».

3. Τον ν. 4122/2013 «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α' 42).

4. Τον ν. 4936/2022 «Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 105) και ειδικά το άρθρο 17 αυτού.

5. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).

6. Τον ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87).

7. Την παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3965/2011 «Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, Σύσταση Γε-

νικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας και άλλες διατάξεις» (Α' 113), την υπ' αρ. 34/13.1.2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Έγκριση της 3427/22.12.2011 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με την οποία προσδιορίζονται τα στοιχεία του Ενεργητικού και Παθητικού που εντάσσονται στον εμπορικό κλάδο του Ταμείου» (Β' 55) και την υπ' αρ. 2/23510/0094/9.4.2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Κανονισμός του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων» κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του ν. 3965/2011.

8. Τον ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147).

9. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

10. Τον ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167).

11. Τον ν. 3855/2010 «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις» (Α' 95) και ιδίως το άρθρο 16 αυτού.

12. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 Του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (L 57/17).

12α. Την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την Ελλάδα (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1).

12β. Την υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4498) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών περί καθορισμού του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

12γ. Την υπό στοιχεία 120141 ΕΞ 2021/30.09.2021 (ΑΔΑ: 6ΝΞ3Η-ΨΘ0) απόφαση του Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης περί Έγκρισης του Εγχειριδίου Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Ταμείου Ανάκαμψης, δυνάμει της υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4498) απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών.

13. Τον ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.».

14. Τον ν. 4819/2021 «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωροταξικές πολεοδομικές, ενεργειακές και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις».

15. Την COM(2021) 328 final Πρόταση Εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας.

16. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

17. Το π.δ. 70/2015 (Α' 114) περί ανασύστασης του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

18. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Α' 160).

19. Το π.δ. 5/2022 «Οργανισμός Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Α' 15).

20. Το π.δ. 123/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών» (Α' 151).

21. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).

22. Το π.δ. 2/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2).

23. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).

24. Το π.δ. 95/1996 «Οργανισμός του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων» (Α' 76).

25. Την υπ' αρ. 51875/7.5.2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ιωάννη Τσακίρη» (Β' 1867).

26. Την υπό στοιχεία Υ 70/30.10.2020 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Θεόδωρο Σκυλακάκη» (Β' 4805).

27. Την υπ' αρ. 134453/23.12.2015 κοινή υπουργική απόφαση «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ΠΔΕ (Τροποποίηση και αντικατάσταση της κοινής υπουργικής απόφασης 46274/02.09.2014 ΦΕΚ Β' 2573)» (Β' 2857).

28. Την υπό στοιχεία ΔΕΠΕΑ/Β/οικ.20334/148/12.03.2021 απόφαση «Έγκριση της έκθεσης μακροπρόθεσμης στρατηγικής ανακαίνισης του δημόσιου και ιδιωτικού κτιριακού αποθέματος και μετατροπής του σε κτιριακό δυναμικό απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές και υψηλής ενεργειακής απόδοσης έως το έτος 2050, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2Α του ν. 4122/2013» (Β' 974).

29. Την υπό στοιχεία ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/30.06.2017 (Β' 2367) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που αφορά την Έγκριση του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων.

30. Την υπό στοιχεία ΔΕΠΕΑ/οικ.182365/17.10.2017 (Β' 4003) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που αφορά την έγκριση και εφαρμογή των Τεχνικών Οδηγιών ΤΕΕ για την Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων.

31. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/242/27.11.2018 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Έγκριση Εθνικού Σχεδίου αύξησης του αριθμού των κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας».

32. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/6949/72/28.01.2019 (Β' 408) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός του τρόπου υπολογισμού της αξίας του κτιρίου ή της κτιριακής μονάδας για το χαρακτηρισμό μιας ανακαίνισης ως ριζικής».

33. Την υπό στοιχεία 36259/1757/Ε.103/2010 κοινή απόφαση «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)» (Β' 1312).

34. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής(2016/ C262/01) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ.

35. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

36. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 1407/18.12.2013 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 1089 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας (De Minimis) .

37. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/90689/707-06.09.2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών «Πρόγραμμα χρηματοδότησης για την Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων» (Β' 4813).

38. Την υπό στοιχεία ΔΝΣβ/1732/ΦΝ466/29.03.2019 (Β' 1047) απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για την «Εξειδίκευση του είδους των παραδοτέων στοιχείων ανά στάδιο και ανά κατηγορία μελέτης σε ότι αφορά στα [...] και τα κτιριακά έργα».

39. Τα άρθρα 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

40. Το υπό στοιχεία 115150/ΕΥΚΕ 4023/02.11.2016 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα: «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλή-

ρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».

41. Την υπ' αρ. 34584/05.04.2019 (ΑΔΑ: ΩΘΜΦΗ-9ΚΦ) εγκύκλιο της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων.

42. Το π.δ. 375/1987 «ΙΔΡΥΣΗ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ "ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ" (Κ.Α.Π.Ε.)» (Α' 167).

43. Την υπό στοιχεία 110996 ΕΞ 2022/2.8.2022 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών περί ένταξης του Έργου «ΥΠ 1.Εξοικονόμηση ενέργειας σε κτίρια του δημοσίου» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5165225) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΑΔΑ 639ΗΗ-9Φ6).

44. Την υπό στοιχεία 18395 ΕΞ 2023/03.02.2023 σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης.

45. Την υπό στοιχεία 107598 ΕΞ 2022/26.07.2022 γνωμοδότηση του Υπουργείου Οικονομικών/Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων «ΓΝ 113/2022 - Πρόγραμμα χρηματοδότησης για την Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων».

46. Την υπ' αρ. 2388 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με αρ. 121245/12.12.2022 έγκριση της ένταξης στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) 2022, στη ΣΑΕ 061/2 του έργου "ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ, «ΗΛΕΚΤΡΑ»".

47. Το γεγονός ότι, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/7075/140-26.1.2023 εισήγηση της ΓΔΟΥ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την προτεινόμενη κοινή υπουργική απόφαση προκύπτει πρόσθετη επιβάρυνση στον κρατικό προϋπολογισμό και ειδικότερα τόσο του εθνικού όσο και του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων με φορέα χρηματοδότησης το ΥΠΕΝ, ύψους 170 εκ € και 500εκ € αντίστοιχα. Η ανωτέρω επίπτωση είχε προσδιορισθεί στην υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/70397/1600-13.07.2022 εισήγηση της προϊστάμενης ΓΔΟΥ ΥΠΕΝ και δεν μεταβάλλεται. Τα ανωτέρω οικονομικά στοιχεία έχουν συμπεριληφθεί στους πίνακες του υποβληθέντος ΜΠΔΣ 2022-2026, αποφασίζουμε:

Την εφαρμογή Προγράμματος χορήγησης Επενδυτικών Δανείων και επιχορήγησης στους Δικαιούχους Φορείς, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 της παρούσας απόφασης, με στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση των δημοσίων κτιρίων (εφεξής Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» ή/και «Πρόγραμμα») και ειδικότερα το σκοπό, τη διάρκεια του Προγράμματος, τα όργανα συντονισμού, ελέγχου και διαχείρισης του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» και τις αρμοδιότητές τους, τους Δικαιούχους Φορείς, τους πόρους του Προγράμματος, τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων ένταξης στο Πρόγραμμα και την αξιολόγησή τους, τον έλεγχο της υλοποίησης των έργων, τους όρους και τα δικαιολογητικά χορήγησης και τον τρόπο απόδοσης του προϊόντος των δανείων, τη διαδικασία και τα δικαιολογητικά για την εξυπηρέτηση των δανείων από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων του Προγράμματος, καθώς και κάθε ζητήματος σχετικού με τα ανωτέρω.

Άρθρο 1

Στόχοι, σκοπός και διάρκεια του Προγράμματος

1. Βασικός στόχος του Προγράμματος είναι η προώθηση του υποδειγματικού ρόλου του Δημοσίου στην βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων του, η συμβολή του στην επίτευξη του εθνικού ενδεικτικού στόχου ενεργειακής απόδοσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 του ν. 4342/2015 (Α' 143), με το οποίο ενσωματώθηκε το άρθρο 3 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ (όπως τροποποιήθηκε με το Παράρτημα της Οδηγίας 2013/12/ΕΕ, και την παρ. 1 του άρθρου 24 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ) και παράλληλα η εκπλήρωση των απαιτήσεων του άρθρου 7 του ίδιου νόμου για την ικανοποίηση του στόχου της ετήσιας ενεργειακής ανακαίνισης ποσοστού 3% της ωφέλιμης επιφάνειας των κτιρίων της κεντρικής δημόσιας διοίκησης.

Τα κτίρια που εντάσσονται στο Πρόγραμμα θα πρέπει μετά τις παρεμβάσεις να κατατάσσονται κατ' ελάχιστον στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης «B», σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (KENAK).

2. Σκοπός του Προγράμματος είναι η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος, κυριότητας ή χρήσης, υπό όρους που ορίζονται στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων, των Δικαιούχων του άρθρου 2, με παρεμβάσεις περιορισμού της ενεργειακής ζήτησης που συνδέεται με την χρήση του κτιρίου, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ενέργεια που χρησιμοποιείται για τα τεχνικά συστήματα όπως για θέρμανση, ψύξη, αερισμό, παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ΖΝΧ) και φωτισμό, διασφαλίζοντας τα βέλτιστα επίπεδα υγιεινής, ποιότητας του αέρα εσωτερικού χώρου και θερμικής άνεσης.

3. Στόχοι του Προγράμματος είναι η επιτάχυνση της υλοποίησης έργων σημαντικού οικονομικού μεγέθους και σημαντικού αντίκτυπου στην ενεργειακή απόδοση στον δημόσιο τομέα, η προώθηση του επιχειρηματικού μοντέλου των ΕΕΥ και η δημιουργία σταθερής ζήτησης για υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης μέσω συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης, η αποδεδειγμένη αναβάθμιση του κτιρίου τουλάχιστον στην ενεργειακή κλάση Β, παράλληλα με την επίτευξη, κατ' ελάχιστον, 30% εξοικονόμησης ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο και 30% μείωση των εκπομπών, καθώς και η διασφάλιση ότι δεν βλάπτονται σημαντικά οι περιβαλλοντικοί στόχοι, υιοθετώντας τις συγκεκριμένες απαιτήσεις του Προγράμματος.

4. Η συνολική διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος είναι η περίοδος 2022 - 2025, με δυνατότητα παράτασης.

Άρθρο 2

Δικαιούχοι του Προγράμματος

1. Δικαιούχοι του Προγράμματος (εφεξής Δικαιούχοι Φορείς) είναι:

α. Οι φορείς, οι οποίοι κάνουν χρήση των κτιρίων του καταλόγου κτιρίων της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 που είναι ιδιόκτητα και καταλαμβανόμενα από την Κεντρική Δημόσια Διοίκηση (<https://ypen.gov.gr/energeia/energeiaki-exoikonomisi/ktiria/katalogos-dimosion/>),

β. οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) και προσδιορίζονται από το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, καθώς και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και οι συμπράξεις αυτών (<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL08/>),

2. Πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος αποτελεί το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

3. Με την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων, για ένταξη στο Πρόγραμμα, από τους Δικαιούχους Φορείς (εφεξής Πρόσκληση), είναι δυνατή η ομαδοποίηση των Δικαιούχων Φορέων του παρόντος άρθρου, ανάλογα με τις ειδικότερες ανάγκες, την στόχευση σε συγκεκριμένη κατηγορία κτιρίων ή ενδεχόμενα άλλα επιμέρους κριτήρια (δημογραφικά, νησιωτικότητα, πολεοδομικών χρήσεων που εξυπηρετούν κ.ά.).

Άρθρο 3

Πόροι του Προγράμματος

1. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος για όλη τη διάρκεια εφαρμογής του ανέρχεται σε εξακόσια εβδομήντα εκατομμύρια ευρώ (670.000.000,00 €), εκ των οποίων το ποσό των είκοσι έξι εκατομμυρίων ευρώ (26.000.000€) αφορά παροχή εγγυήσεων υπέρ των δικαιούχων Φορέων του Προγράμματος, για την αποπληρωμή των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τις Συμβάσεις Ενεργειακής Απόδοσης της παρ. 4. Οι πόροι προέρχονται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, από πόρους του ίδιου και πόρους προερχόμενους από δανειακή σύμβαση μεταξύ αυτού και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, καθώς και από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

2. Η χρηματοδότηση των έργων που εντάσσονται στο Πρόγραμμα πραγματοποιείται μερικώς μέσω Επενδυτικών Δανείων που χορηγούνται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και συνομολογούνται με τις δανειακές συμβάσεις Επενδυτικών δανείων που υπογράφονται μεταξύ των Δικαιούχων Φορέων και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων. Το υπολειπόμενο τμήμα της χρηματοδότησης μπορεί να προέρχεται από ίδιους πόρους των Δικαιούχων Φορέων ή/και από πόρους σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 4 του παρόντος άρθρου.

3. Η εξυπηρέτηση των Επενδυτικών Δανείων, η κάλυψη κάθε είδους εξόδου και λοιπών δαπανών συνομολόγησης και εξόφλησής τους, η παροχή των εγγυήσεων της παρ. 1, καθώς και κάθε δαπάνη διαχείρισης σχετική με τα εν λόγω δάνεια όπως απορρέουν από την παρούσα, γίνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία από λογαριασμό ή λογαριασμούς που συστήνονται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για τις ανάγκες του Προγράμματος και χρηματοδοτούνται από το εθνικό ή το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ).

4. Μέρος ή το σύνολο των επενδύσεων των έργων του Προγράμματος δύναται να χρηματοδοτείται από Εταιρεί-

ες Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΕΕΥ) ή τρίτους μέσω Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΕΑ) των ν. 3855/2010 (Α' 95) και ν. 4342/2015 (Α' 143). Σε αυτές τις περιπτώσεις έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 11 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 4

Διαχείριση Προγράμματος - Φορέας Διαχείρισης και Φορέας Έλεγχου - Αρμοδιότητες

A. Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος

1. Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος ορίζεται η Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας (ΔΕΠΕΑ) του ΥΠΕΝ. Έργο της ΔΕΠΕΑ είναι η προετοιμασία, η παρακολούθηση, ο έλεγχος, η ομαλή λειτουργία και κάθε ενέργεια που απαιτείται από το ΥΠΕΝ για την υλοποίηση του προγράμματος όπως:

α) Η δημιουργία, ενημέρωση και παρακολούθηση της διακριτής ιστοσελίδας του Προγράμματος «hlektra.gov.gr», η διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων του Οδηγού, καθώς και οδηγιών επίλυσης θεμάτων που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση.

β) Η δημοσιότητα και η διαφάνεια της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος.

γ) Ο έλεγχος και η παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών του Φορέα Ελέγχου του προγράμματος.

δ) Η έγκριση του πρωτοκόλλου μεθοδολογίας οργάνωσης για τον Φορέα Ελέγχου για τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων των παραδοτέων, μελετών, έργων αλλά και κάθε είδους έλεγχο δικαιολογητικών και στοιχείων για τα έργα του Προγράμματος.

ε) Η διενέργεια συστημικών και δειγματοληπτικών ελέγχων για:

α) την πιστοποίηση της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος από το φορέα ελέγχου.

β) την αξιοπιστία των πληροφοριών και στοιχείων που δηλώνονται.

2. Ο Φορέας Διαχείρισης δύναται να διενεργεί ελέγχους στους Δικαιούχους για να επιβεβαιώσει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος. Τόσο οι Δικαιούχοι, σε περίπτωση που επιλεγούν για έλεγχο, πρέπει να υποβάλουν και να επιδείξουν κάθε παραστατικό και στοιχείο που, κατά την κρίση του φορέα Διαχείρισης, συμβάλλει στην εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων για την τήρηση των υποχρεώσεών τους. Η παράλειψη/άρνηση υποβολής/επίδειξης των παραπάνω στοιχείων ή η ανακριβής δήλωση στοιχείων αποτελεί λόγο αθέτησης των όρων και προϋποθέσεων.

Για τη διενέργεια των ανωτέρω ελέγχων ο Φορέας Διαχείρισης δύναται να υποστηρίζεται από ομάδα έργου (ως επικουρικός ελεγκτικός μηχανισμός του προγράμματος) που στελεχώνεται από υπαλλήλους του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Οι κύριες ενέργειες υποβολής των αιτήσεων ένταξης, επιλογής και έγκρισης των έργων στο Πρόγραμμα και παρακολούθησης της εφαρμογής του Προγράμματος, πραγματοποιούνται μέσω εφαρμογής πληροφοριακού συστήματος του ΥΠΕΝ. Στην ιστοσελίδα του Προγράμματος αναρτώνται οι όροι χρηματοδότησης των Δικαιούχων Φορέων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Β. Φορέας Ελέγχου του Προγράμματος

Φορέας Ελέγχου του Προγράμματος ορίζεται το ΝΠΙΔ «Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας» (ΚΑΠΕ), που αναλαμβάνει να συνεπικουρεί και να υποστηρίξει τον Φορέα Διαχείρισης. Συγκεκριμένα αναλαμβάνει, κυρίως μέσω του πληροφοριακού προγράμματος, τα εξής:

1. Την υποδοχή, τον έλεγχο της πληρότητας και αρτιότητας των αιτήσεων ένταξης των έργων στο πρόγραμμα που κατατίθενται από τους δικαιούχους φορείς, όπως και την διασφάλιση και τον έλεγχο της πληρότητας και ποιότητας των ενεργειακών ελέγχων και των εκθέσεων ενεργειακού/ων ελέγχου/ων (Έλεγχος) με βάση τις απαιτήσεις που αναφέρονται στην Πρόσκληση και την εισήγηση για ένταξη ή απόρριψή τους στο Πρόγραμμα με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου.

2. Τον έλεγχο των δικαιολογητικών που κατατίθενται και ειδικά την πληρότητα και αξιοπιστία των ενεργειακών επιθεωρήσεων και ενεργειακών ελέγχων που κατατίθενται, στο πλαίσιο των ειδικών απαιτήσεων του Προγράμματος.

3. Την εκπόνηση πρωτοκόλλου μεθοδολογίας οργάνωσης και διενέργειας επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων των παραδοτέων, μελετών, έργων αλλά και κάθε είδους δικαιολογητικών και στοιχείων για τα έργα του Προγράμματος, που θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την οργάνωση και διενέργεια επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων σε έργα, πριν την ένταξή τους στο πρόγραμμα, κατά την διάρκεια των έργων και όταν έχει ολοκληρωθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των στοιχείων των δελτίων παρακολούθησης καθώς και η ορθή και σύννομη χρήση των ποσών που εκταμιεύονται.

4. Την οργάνωση και διενέργεια απομακρυσμένων και επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων σε έργα, σύμφωνα με το πρωτόκολλο μεθοδολογίας της περ. 3.

5. Την εισήγηση για έγκριση ή απόρριψη των αιτήσεων ένταξης στο πρόγραμμα.

6. Την κατάρτιση πίνακα αποτελεσμάτων των αιτήσεων χρηματοδότησης και την εισήγηση αυτών, προς τον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος, για την έκδοση αποφάσεων υπαγωγής αιτήσεων.

7. Την εισήγηση προς τον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος για την έκδοση αποφάσεων απένταξης ή περικοπής της χρηματοδότησης.

8. Την υποβολή σχεδίου με συχνές ερωτήσεις-απαντήσεις για τη διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων του Οδηγού καθώς και όλων των σχετικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση.

9. Την οργάνωση και λειτουργία υπηρεσίας για την παροχή ενημέρωσης, διευκρινίσεων προς τους δικαιούχους ή και δυνητικούς δικαιούχους, για την λειτουργία και την υλοποίηση του Προγράμματος, όπως και του συστήματος διοίκησης και διαχείρισής του.

10. Την παροχή διευκρινίσεων και την υποστήριξη των δικαιούχων φορέων στην υποβολή των αιτημάτων εκταμίευσης του επενδυτικού δανείου.

11. Την εισήγηση, για την επίλυση τυχόν προβλημάτων που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία υλοποίησης του

Προγράμματος, την διασταύρωση στοιχείων και την εν γένει βελτίωσή του.

12. Την μέριμνα για την παραγωγή ή/και αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων προκειμένου να παρακολουθείται η εξέλιξη του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και οι χρηματοροές των έργων του Προγράμματος και η υποβολή των σχετικών αναφορών προόδου.

13. Την επεξεργασία των δελτίων παρακολούθησης των έργων του Προγράμματος με την υποβολή εξαμηνιαίων (κάθε Ιούλιο και Ιανουάριο) και συγκεντρωτικών εκθέσεων προόδου στον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος, όπως και έκτακτων εκθέσεων μετά από αίτημα του Φορέα Διαχείρισης.

14. Την εισήγηση για έγκριση της εκτέλεσης κάθε εντολής προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (ΤΠ και Δ), όπως για την εκταμίευση της επιχορήγησης του Προγράμματος προς τους δικαιούχους.

15. Την επεξεργασία των εκθέσεων ολοκλήρωσης των έργων και η εισήγηση για έκδοση απόφασης ολοκλήρωσης των έργων.

Γ. Διαχειριστικές δαπάνες

1. Οι δαπάνες διαχείρισης του ΚΑΠΕ για την εκπλήρωση των εργασιών που αναλαμβάνει ως Φορέας Ελέγχου του Προγράμματος καλύπτονται από τον συνολικό προϋπολογισμό του Προγράμματος του άρθρου 3 της παρούσας απόφασης.

2. Ο προϋπολογισμός των διαχειριστικών δαπανών της παρ. 1 έχει μέγιστη δαπάνη που βαρύνει τη ΣΑΤΑ 075 το ποσό των 1.700.000,00 ευρώ και το ποσό των 2.000.000,00 ευρώ τη ΣΑΕ 61/2. Ο προϋπολογισμός των δαπανών του Α μέρους του παρόντος άρθρου, ορίζεται στο ποσό των τριακοσίων χιλιάδων 300.000,00 ευρώ και βαρύνει την τη ΣΑΕ 61/2 του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Η πληρωμή των δαπανών διαχείρισης της παρ. 1 γίνεται τμηματικά ως ακολούθως:

α) Ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) επί του μέγιστου προϋπολογισμού των διαχειριστικών δαπανών της ανωτέρω παρ. 2, ως προκαταβολή, καταβάλλεται εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έναρξης υποβολής αιτήσεων για ένταξη στο Πρόγραμμα.

β) Ποσοστό έξι τοις εκατό (6%) επί του προϋπολογισμού των διαχειριστικών δαπανών της παρ. 2, καταβάλλεται σε εξαμηνιαία βάση, για την ορθή και ομαλή παρακολούθηση της πορείας του Προγράμματος. Η έναρξη των εξαμηνιαίων καταβολών, γίνεται μετά την ολοκλήρωση του κάθε εξαμήνου από την ημερομηνία έναρξης υποβολής αιτήσεων για ένταξη στο Πρόγραμμα και προϋποθέτει την ένταξη στο πρόγραμμα έργων συνολικού προϋπολογισμού μεγαλύτερου του 20% του Προγράμματος.

γ) Η διαχειριστική δαπάνη είναι ανάλογη με την αναμενόμενη δημόσια δαπάνη του προγράμματος, το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται με την διαχειριστική ολοκλήρωση του Προγράμματος.

δ) Εφόσον, ο φορέας ελέγχου δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, επιβάλλεται περικοπή των διαχειριστικών εξόδων.

4. Οι δαπάνες του Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος, για την εκτέλεση των καθηκόντων του και ιδίως για τις εργασίες που καθορίζονται στην παρ. 2 του μέρους Α, του παρόντος άρθρου, εκκαθαρίζονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

5. Ο Φορέας Ελέγχου του Προγράμματος υποχρεούται εντός ενός (1) μηνός από τη λήξη εκάστου εξαμήνου να υποβάλει γραπτό αίτημα πληρωμής στον Φορέα Διαχείρισης, το οποίο συνοδεύεται από πλήρη ανάλυση των εργασιών για κάθε αίτηση που έχουν ολοκληρωθεί. Ο Φορέας Διαχείρισης εκδίδει βεβαίωση για το εύλογο του ποσού της αιτούμενης από το Φορέα Ελέγχου του Προγράμματος πληρωμής. Τα παραπάνω αποτελούν υποχρεωτικά δικαιολογητικά για την πραγματοποίηση της πληρωμής από την οικονομική υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η πληρωμή ολοκληρώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 5

Διαδικασίες πρόσκλησης και αξιολόγησης των αιτήσεων ένταξης στο Πρόγραμμα - Διαδικασίες επιλογής και έγκρισης - Υποχρεώσεις Δικαιούχων

1. Βασικά κριτήρια για την επιλογή και την ένταξη των έργων στο Πρόγραμμα αποτελούν μεταξύ άλλων:

α) η σκοπιμότητα στη βάση της επαρκούς τεκμηρίωσης της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης με την ικανοποίηση καθορισμένων ελάχιστων ή/και μέγιστων ανώτατων ορίων για τις βασικές παραμέτρους ενεργειακής απόδοσης,

β) ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας των προτεινόμενων έργων που εξασφαλίζεται με την εξής αλληλουχία:

i. περιορισμός των ενεργειακών αναγκών και συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ ως προς το κέλυφος του κτιρίου,

ii. συμμόρφωση ως προς τις ελάχιστες απαιτήσεις για τα τεχνικά συστήματα του κτιρίου και

iii. εγκατάσταση, επιτόπου, συστημάτων παραγωγής και αποθήκευσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,

γ) η επάρκεια της τεχνικής τεκμηρίωσης του σχεδιασμού των παρεμβάσεων στο κέλυφος και στα τεχνικά συστήματα του κτιρίου,

δ) η τεκμηρίωση του προϋπολογισμού και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης,

ε) η οικονομική βιωσιμότητα καθώς και

στ) η υποβολή του Σχεδίου Ενεργειακής Απόδοσης, όπου απαιτείται, στο πλαίσιο της παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 και η προτεραιότητα του κτιρίου στην βαθμολόγηση του κατά την αξιολόγησή του.

Ο καθορισμός και η εξειδίκευση των προδιαγραφών/απαιτήσεων γίνεται με την Πρόσκληση (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι), καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των Επενδυτικών Δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, όπως αυτοί θα καθοριστούν με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

2. Οι αιτήσεις ένταξης των έργων στο Πρόγραμμα υποβάλλονται από τους δυνητικούς Δικαιούχους Φορείς στο πληροφοριακό σύστημα του Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος, σύμφωνα με την Πρόσκληση.

3. Οι Δικαιούχοι Φορείς, που δεν διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική επάρκεια για την σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργων και μελετών κατά το άρθρο 44 του ν. 4412/2016, στην αίτηση για την ένταξη στο Πρόγραμμα οφείλουν να προβλέπουν την ανάληψη των άνω καθηκόντων από τεχνική υπηρεσία άλλου φορέα (Φορέας Υλοποίησης) και να συνοποβάλουν τη σύμφωνη γνώμη του φορέα που αναλαμβάνει τα καθήκοντα. Στις περιπτώσεις αυτές, η απόφαση ένταξης του έργου στο Πρόγραμμα θα προβλέπει τη σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του Δικαιούχου Φορέα και του Φορέα Υλοποίησης.

4. Η υποβολή των αιτήσεων ένταξης από τους Δικαιούχους Φορείς στο πλαίσιο του Προγράμματος πραγματοποιείται με αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων τους. Οι αποφάσεις του προηγούμενου εδαφίου δεσμεύουν μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης τους Δικαιούχους Φορείς για τη συνομολόγηση του Επενδυτικού Δανείου. Με τις δανειακές αυτές συμβάσεις Επενδυτικού Δανείου προβλέπονται εξασφαλιστικοί όροι, όπως αυτοί εξειδικεύονται στην Πρόσκληση, προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, σε περίπτωση μη ορθής και σύννομης χρήσης των πόρων του Προγράμματος, που διαπιστώνεται με τη διαδικασία της παρ. 10 του άρθρου 7 της παρούσας απόφασης.

5. Το φυσικό αντικείμενο των έργων πρέπει να αφορά σε παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τις οποίες πρέπει, κατ'ελάχιστον, να τηρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις του άρθρου 4 του ν. 4122/2013 και να τηρούνται οι κατευθύνσεις που θα περιλαμβάνονται στην Πρόσκληση.

6. Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των αιτήσεων, μετά από εισήγηση του Φορέα Ελέγχου, ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας την έκδοση απόφασης ένταξης του έργου στο Πρόγραμμα "ΗΛΕΚΤΡΑ". Στην απόφαση ένταξης καθορίζεται το φυσικό και το οικονομικό αντικείμενο του εντασσόμενου έργου, το ποσοστό χρηματοδότησης, το ποσό του Επενδυτικού Δανείου, το οποίο θα συνομολογηθεί ανάμεσα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και στο Δικαιούχο Φορέα, οι όροι και η διαδικασία χρηματοδότησης, η χρονική διάρκεια ισχύος της απόφασης, οι υποχρεώσεις του Δικαιούχου Φορέα καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την υλοποίηση και ολοκλήρωση του έργου. Επιπλέον, ορίζεται και το απαιτούμενο ποσό της ίδιας συμμετοχής του Δικαιούχου Φορέα, το οποίο μπορεί να προέρχεται από τους ίδιους πόρους του ή/και από πόρους σύμφωνα με τα αναφερόμενα της παρ. 4 του άρθρου 3 της παρούσας απόφασης.

7. Η απόφαση ένταξης αποστέλλεται από τον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, προκειμένου να εγκριθεί από το Διοικητικό του Συμβούλιο η χορήγηση του Επενδυτικού Δανείου και οι όροι συνομολόγησής του.

8. Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων υλοποιεί την απόφαση ένταξης του εντασσόμενου έργου στο

Πρόγραμμα αφενός συνάπτοντας την αντίστοιχη δανειακή σύμβαση και αφετέρου καταβάλλοντας το εγκριθέν Επενδυτικό Δάνειο σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 7 της παρούσας απόφασης.

9. Εφόσον, με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου - αξιολόγησης των αιτήσεων, ο Φορέας Ελέγχου εισηγείται την μη αποδοχή ή απόρριψη αίτησης ένταξης στο πρόγραμμα, ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος επικυρώνει με σχετική απόφαση το αποτέλεσμα της αξιολόγησης και το κοινοποιεί -ως προσωρινή απόφαση απόρριψης - στον υποψήφιο δικαιούχο φορέα. Επί της απόφασης παρέχεται το δικαίωμα υποβολής ένστασης από την πλευρά των υποψήφιων δικαιούχων.

10. Οι ενστάσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερολογιακών ημερών, από την επομένη της κοινοποίησης του αρνητικού αποτελέσματος της αξιολόγησης. Ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος παραλαμβάνει τις ενστάσεις και εισηγείται για την αποδοχή (εν μέρει ή πλήρως) ή απόρριψη της ένστασης και την έκδοση της αντίστοιχης απόφασης ένταξης ή απόρριψης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 6

Διαδικασία υλοποίησης και λειτουργία των έργων

1. Οι αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων για την υλοποίηση των έργων του Προγράμματος, καθώς και οι τροποποιήσεις τους, ακολουθούν τους εθνικούς κανόνες που τις διέπουν. Οι εγκρίσεις των τευχών δημοπράτησης των έργων, προμηθειών και μελετών/υπηρεσιών πραγματοποιούνται με αποφάσεις του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου του Δικαιούχου Φορέα, όπως αυτό ορίζεται από την εθνική νομοθεσία, επί τη βάσει του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των αποφάσεων ένταξης.

2. Η υλοποίηση των έργων που εγκρίνονται για χρηματοδότηση ακολουθεί τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία διαδικασίες για το είδος της δράσης και τον Δικαιούχο Φορέα ή το Φορέα Υλοποίησης.

3. Η παρακολούθηση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων πραγματοποιείται με ευθύνη των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπηρεσιών του Δικαιούχου Φορέα ή του Φορέα Υλοποίησης που έχει αναλάβει καθήκοντα βάσει της παρ. 3 του άρθρου 5 της παρούσας απόφασης.

4. Μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης του έργου, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 9 της παρούσας απόφασης, ο Δικαιούχος Φορέας υποχρεούται: α) να διασφαλίζει τη λειτουργία και συντήρησή του έργου για πέντε (5) έτη ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εφόσον ορίζεται στην απόφαση ένταξης και β) να έχει πιστοποιηθεί και να εφαρμόζει στην κτιριακή εγκατάσταση του έργου, εθνικό ή διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα διαχείρισης ενέργειας (όπως ISO 50001) και γ) να έχει διασφαλίσει την ορθή και κατά το νόμο εναλλακτική διαχείριση (επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση) των Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.).

5. Για την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης του έργου, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 9 της παρούσας

απόφασης, ο Δικαιούχος Φορέας υποχρεούται να έχει ορίσει ενεργειακό υπεύθυνο και να εφαρμόζει τα προβλεπόμενα στην υπ' αρ. Δ6/Β/14826/17.06.2008 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1122).

Άρθρο 7

Διαδικασία χρηματοδότησης και πληρωμών

1. Η χρηματοδότηση των έργων που εντάσσονται στο πρόγραμμα πραγματοποιείται με επιδότηση από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και επενδυτικών δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, από πόρους του ιδίου και πόρους προερχόμενους από δανειακή σύμβαση μεταξύ αυτού και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Σε κάθε περίπτωση, για το Δικαιούχο η χρηματοδότηση θεωρείται μη επιστρεπτέα.

2. Με τη σύναψη της δανειακής σύμβασης μεταξύ του Δικαιούχου Φορέα και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, συνομολογείται Επενδυτικό Δάνειο ίσο με το ποσό της έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, όπως αυτό προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης. Αν το ενταγμένο έργο αναλύεται σε επιμέρους υποέργα, συνάπτονται διακριτές δανειακές συμβάσεις και συνομολογούνται επιμέρους επενδυτικά δάνεια στο ποσό της προϋπολογιζόμενης για κάθε υποέργο δανειοδότησης, με ημερομηνία έναρξης εξυπηρέτησης την 1η Ιανουαρίου του επομένου έτους από την σύναψη της σύμβασης ανάθεσης του υποέργου, και εξοφλείται σύμφωνα με τον προβλεπόμενο χρόνο ολοκλήρωσής του προγράμματος. Το ποσό του χορηγούμενου δανείου περιορίζεται στο τελικό ποσό σύμφωνα με τις προσκομιζόμενες από τον δικαιούχο φορέα σχετικές συμβάσεις ανάθεσης, με απόσβεση του τυχόν υπερβάλλοντος ποσού. Το επιτόκιο, η διάρκεια αποπληρωμής του δανείου, τα δικαιολογητικά εκταμίευσης καθώς και τα έξοδα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (ΤΠ και Δ) καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΠ και Δ στην απόφαση έγκρισης του δανείου. Για τα ανωτέρω οριζόμενα εφαρμόζονται αναλόγως τα ισχύοντα στα αντίστοιχα έργα προγραμμάτων συγχρηματοδότησης ΕΤΕΠ - ΤΠ και Δ. Κατά το στάδιο σύναψης των δανείων του ΤΠ και Δ με την ΕΤΕΠ ζητείται από το ΤΠ και Δ η συμβουλευτική γνώμη του Ο.Δ.Δ.Η.Χ. για τους όρους δανεισμού.

3. Η εκταμίευση του προϊόντος του δανείου γίνεται κατόπιν εισήγησης του Φορέα Ελέγχου και έγγραφης εντολής του Φορέα Διαχείρισης του προγράμματος προς το ΤΠ&Δ σε ειδικό δεσμευμένο λογαριασμό του δικαιούχου, που θα δηλώνεται σε αυτήν, ως εξής:

α) Μετά τη συνομολόγηση της δανειακής σύμβασης, εκταμιεύεται ποσό ίσο με το 20% του χορηγούμενου δανείου.

β) Μετά την ολοκλήρωση του έργου, όπως αυτή θα προκύπτει από την αποστολή της απόφασης ολοκλήρωσής του, από τον φορέα διαχείρισης του προγράμματος στο ΤΠ και Δ, εκταμιεύεται στον ειδικό δεσμευμένο λογαριασμό του δικαιούχου το 5% του δανείου. Το 10% του δανείου παραμένει δεσμευμένο έως ότου κατατεθεί και ο δεύτερος ενεργειακός έλεγχος.

γ) Το υπόλοιπο ποσό της δανειακής σύμβασης αποδίδεται σε δύο ισόποσες δόσεις ενδιάμεσα των δόσεων που αναφέρονται στις ανωτέρω περιπτώσεις α' και β'.

δ) Για την εκταμίευση των δόσεων, απαιτείται να έχουν δαπανηθεί τα εκταμιευθέντα τμήματα του δανείου.

4. Το ΤΠ και Δ δύναται να ζητά πρόσθετα δικαιολογητικά που να τεκμηριώνουν τις εκταμιεύσεις του προϊόντος του δανείου προς τους Δικαιούχους Φορείς.

5. Η αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων των Δικαιούχων Φορέων, σύμφωνα με τις συνομολογηθείσες δανειακές συμβάσεις, γίνεται από το ΠΔΕ του ΥΠΕΝ με απευθείας μεταφορά πιστώσεων, άνευ υπολόγου, στους λογαριασμούς της παρ. 3 του άρθρου 3 της παρούσας απόφασης.

6. Η μεταφορά των πιστώσεων προς το ΤΠ και Δ πραγματοποιείται ανά εξάμηνο και γίνεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, μετά από εντολή της αρμόδιας για την εκτέλεση της Συλλογικής Απόφασης Έργου ΣΑΕ 61/2 Υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της ΣΑΤΑ 075, κατόπιν της σύμφωνης γνώμης του Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αρ. 134453/23.12.2015 (Β' 2857) κοινή υπουργική απόφαση περί ρυθμίσεων πληρωμών των δαπανών Π.Δ.Ε., όπως ισχύει. Για την καταβολή της χρηματοδότησης το ΤΠ και Δ προσκομίζει στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας τα δικαιολογητικά της ως άνω κοινή υπουργική απόφαση.

7. Η ενταλματοποίηση των ανωτέρω χρηματοδοτήσεων γίνεται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και η εμφάνιση των αντίστοιχων δαπανών στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων διενεργείται έναντι των ακόλουθων δικαιολογητικών:

α) Απόφασης χρηματοδότησης της οικείας ΣΑΕ από τη Δ/ση Δημοσίων Επενδύσεων Του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων προς την Τράπεζα της Ελλάδος.

β) Αντιγράφου δελτίου αναγγελίας της Τράπεζας της Ελλάδος εκτέλεσης της ανωτέρω υπό (α) απόφασης.

γ) Αντιγράφου της ηλεκτρονικής εντολής πληρωμής (EPS) για τη μεταφορά της εν λόγω χρηματοδότησης στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό.

8. Η πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων που πηγάζουν από το συνομολογηθέν Επενδυτικό Δάνειο μεταξύ του ΤΠ και Δ και του Δικαιούχου Φορέα για τα εγκεκριμένα έργα του Προγράμματος δεν βαρύνει τον Δικαιούχο Φορέα με την επιφύλαξη της παρ. 9 του παρόντος άρθρου.

9. Η πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων προς το ΤΠ και Δ μέσω του ΠΔΕ, σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία, δύναται να περιλαμβάνει ποσά για πρόωρη εξόφληση, ακόμα και εντός της περιόδου χάριτος, μέρους ή/και του συνόλου των δανειακών υποχρεώσεων, σύμφωνα με τις εκάστοτε δημοσιονομικές δυνατότητες του ΠΔΕ.

10. Στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) Δικαιούχων Φορέων που δεν κάνουν ορθή και σύννομη χρήση των πόρων του Προγράμματος, σύμφωνα με τους ελέγχους που διενεργούνται από τον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος ή τον Φορέα Ελέγχου του παρόντος ή ελεγκτικά όργανα που εποπτεύουν τις

ενέργειες και τις δαπάνες των Δικαιούχων Φορέων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,

β) έργων που δεν είναι ολοκληρωμένα και λειτουργικά κατά τη λήξη του Προγράμματος όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης ή

γ) που δεν τηρείται η υποχρέωση της παρ. 4 του άρθρου 6 της παρούσας απόφασης, εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και κατόπιν εισήγησης του Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος απόφαση ανάκλησης της απόφασης ένταξης (απόφαση απένταξης) από το Πρόγραμμα, που κοινοποιείται στο ΤΠ και Δ.

Σε περίπτωση απένταξης του έργου, η δανειακή σύμβαση εξακολουθεί να εξυπηρετείται από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων του ΥΠΕΝ. Το ΥΠΕΝ κινεί τις διαδικασίες για την επιστροφή από τον δανειολήπτη φορέα στο ΤΠ και Δ των πάσης φύσεως δαπανών συνομολόγησης και εξόφλησης που οφείλονται στο πλαίσιο της δανειακής σύμβασης για την χρηματοδότηση του έργου που απεντάχθηκε (τόκοι, χρεολύσια, έξοδα και δαπάνες συνομολόγησης και ποσά εκταμίευσης). Μετά την επιστροφή των εν λόγω οφειλόμενων ποσών, το ΤΠ και Δ θα προβαίνει σε απόσβεση των δανείων.

11. Τα ποσά των δανειακών υποχρεώσεων, που έχουν πληρωθεί από το ΠΔΕ, μετά την απόφαση ανάκλησης της απόφασης ένταξης (απόφαση απένταξης) του έργου, όταν επιστραφούν από τον υπόχρεο στο ΤΠ και Δ, αποδίδονται από το ΤΠ&Δ στον προϋπολογισμό του ΠΔΕ ως έσοδο.

Άρθρο 8

Διαδικασία παρακολούθησης έργων - Έλεγχοι - Επιτόπιες επιθεωρήσεις

1. Οι Δικαιούχοι Φορείς συμπληρώνουν τυποποιημένα δελτία παρακολούθησης για την καταγραφή της εξέλιξης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων τους και τα υποβάλουν στο πληροφοριακό σύστημα του Προγράμματος.

2. Ο Φορέας Ελέγχου επεξεργάζεται τα δελτία παρακολούθησης και υποβάλλει συγκεντρωτική έκθεση προόδου προς τον Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος. Ο Φορέας Ελέγχου όπως και ο Φορέας Διαχείρισης διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει από τους Δικαιούχους Φορείς ή τους Φορείς Υλοποίησης που έχουν αναλάβει καθήκοντα βάσει της παρ. 5 του άρθρου 5 της παρούσας απόφασης πρόσθετες διευκρινίσεις ή λοιπές πληροφορίες σε οποιοδήποτε στάδιο εξέλιξης των έργων.

3. Ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος, με βάση τις συγκεντρωτικές εκθέσεις του Φορέα Ελέγχου, δύναται να εισηγηθεί μέτρα για την εύρυθμη εξέλιξη της υλοποίησης των έργων του Προγράμματος.

4. Πέραν των θεσμοθετημένων ελέγχων των δαπανών του Φορέα Ελέγχου και των Δικαιούχων Φορέων, ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος δύναται να διενεργεί επιτόπιες επιθεωρήσεις των έργων, σύμφωνα με το άρθρο 4, ιδίως κατόπιν καταγγελίας, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των στοιχείων των δελτίων παρακολούθησης. Οι δικαιούχοι οφείλουν να αποδέχονται τους επιτόπιους ελέγχους - επιθεωρήσεις από τον φορέα ελέγχου και από το Φορέα Διαχείρισης και να προσκομίζουν κάθε στοιχείο, σχετικό με το πρόγραμμα, που θα ζητηθεί.

5. Οι προβλέψεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλογικά, προκειμένου να επαληθευτεί η τήρηση της υποχρέωσης της παρ. 4 του άρθρου 6 της παρούσας απόφασης.

6. Οι δικαιούχοι οφείλουν να αποδέχονται προγραμματισμένους επιτόπιους ελέγχους από τους φορείς του προγράμματος όπως και από τα αρμόδια εθνικά ή ενωσιακά ελεγκτικά όργανα, μετά από πρότερη συνεννόηση, διευκολύνοντας το έργο τους και παρέχοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά στην εκτέλεση του έργου, εφόσον ζητηθεί.

Άρθρο 9

Διαδικασία ολοκλήρωσης έργων

1. Μετά την ολοκλήρωση των έργων, οι Δικαιούχοι Φορείς συντάσσουν σχετική έκθεση ολοκλήρωσης, βάσει τυποποιημένου υποδείγματος, που υποβάλλεται για έλεγχο από τον Φορέα Ελέγχου διαμέσου του πληροφοριακού συστήματος του προγράμματος.

2. Από την έκθεση ολοκλήρωσης των έργων και τα αντίστοιχα συνοδευτικά στοιχεία προκύπτει η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και η αντίστοιχη εξοικονόμηση ενέργειας μετά τις παρεμβάσεις.

3. Ο Φορέας Ελέγχου επεξεργάζεται τις εκθέσεις ολοκλήρωσης και τα αντίστοιχα συνοδευτικά στοιχεία, διενεργώντας, επιτόπια επιθεώρηση για την επαλήθευση των στοιχείων των έργων, σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας απόφασης.

4. Στη βάση των εκθέσεων ολοκλήρωσης των έργων καθώς και των πορισμάτων των πιθανών ελέγχων, μετά από εισήγηση του Φορέα Ελέγχου και σύμφωνη γνώμη του Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας προβαίνει στην έκδοση απόφασης ολοκλήρωσης των έργων.

5. Η απόφαση ολοκλήρωσης αποστέλλεται στο ΤΠ και Δ και ο Δικαιούχος Φορέας αποδεσμεύεται από κάθε υποχρέωση αποπληρωμής του Επενδυτικού Δα-

νείου, η οποία βαρύνει το ΠΔΕ, με την επιφύλαξη της παρ. 10 του άρθρου 7 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 10

Παραρτήματα

Το Παράρτημα Ι «Πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων ένταξης στο Πρόγραμμα "ΗΛΕΚΤΡΑ"» και το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ «ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ»

προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 11

Τελικές διατάξεις

1. Η έναρξη εφαρμογής χορήγησης των Επενδυτικών Δανείων του Προγράμματος αρχίζει από τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης και εξειδικεύεται με την Πρόσκληση του Προγράμματος.

2. Η μη τήρηση, από τον Δικαιούχο Φορέα, των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος συνεπάγεται την ανάκληση/τροποποίηση της απόφασης ένταξης και ανάκτηση των ποσών που καταβλήθηκαν από το ΠΔΕ ή την αναπροσαρμογή αυτών.

3. Στις περιπτώσεις όπου μέρος ή το σύνολο των επενδύσεων των έργων του Προγράμματος χρηματοδοτείται από Εταιρείες Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΕΕΥ) ή τρίτους μέσω Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΕΑ) των ν. 3855/2010 και ν. 4342/2015 ισχύουν παράλληλα οι ειδικότερες προβλέψεις της κοινής υπουργικής απόφασης που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 4 του άρθρου 37 του ν. 4608/2019.

4. Στον ιστότοπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αναρτάται το Τεχνικό Δελτίο Έργου.

5. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης καταργείται η υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/90689/707-06.09.2022 (Β' 4813) απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών «Πρόγραμμα χρηματοδότησης για την Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων ένταξης στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ»

Πίνακας περιεχομένων

- 1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ**
    - 1.1 Σκοπός του Προγράμματος**
    - 1.2 Κατηγορίες υποψήφιων δικαιούχων του Προγράμματος «Ηλέκτρα»**
    - 1.3 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων κτιρίων**
    - 1.4 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων επεμβάσεων**
      - Εγκατάσταση / αναβάθμιση συστήματος μηχανικού αερισμού
      - Ενεργειακή αναβάθμιση συστήματος φωτισμού
    - 1.5 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων υπηρεσιών**
    - 1.6 Λοιπές υποχρεώσεις δικαιούχων**
    - 1.7 Μέθοδος Υλοποίησης – Χρηματοδοτικό Σχήμα**
  - 2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ**
  - 3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ**
  - 4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**
  - 5. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ**
    - 5.1 Γενικά θέματα**
    - 5.2 Ανάλυση Κόστους Προτεινόμενων Επεμβάσεων – Εκτίμηση Προϋπολογισμού**
  - 6. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ**
    - 1° Στάδιο Αίτησης - Δικαιολογητικά:**
    - 2° Στάδιο Αίτησης - Δικαιολογητικά:**
  - 7. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ**
  - 8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ**
    - 1° Στάδιο: Πληρότητα της Αίτησης Ένταξης.**
    - 2° Στάδιο: Αξιολόγηση των Αιτήσεων Ένταξης .**
  - 9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ**
  - 10. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ**
  - 11. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ**
  - 12. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ**
  - 13. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

1.1 Σκοπός του Προγράμματος

Η παρούσα Πρόσκληση αφορά στην επιδότηση των υποψήφιων Δικαιούχων με στόχο τη βελτίωση ενεργειακής απόδοσης των εν λειτουργία Κτιριακών Υποδομών τους.

Επιπλέον, σκοπός είναι η αξιοποίηση του δυναμικού εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας στον κτιριακό τομέα, καθώς και η προώθηση του υποδειγματικού ρόλου του Δημοσίου, με στόχο να αποτελέσει παράδειγμα για την κινητοποίηση των επενδύσεων στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, στην απανθρακοποίηση του κτιριακού αποθέματος και στην ενίσχυση της οικονομίας της χώρας.

Τα κτίρια που εντάσσονται στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» πρέπει, μεταξύ άλλων μετά τις επεμβάσεις, να κατατάσσονται, κατ' ελάχιστον, στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης Β, του άρθρου 10 του ισχύοντος Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) [Α.Π. ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/30-06-2017, ΦΕΚ 2367/Β'/12-07-2017], ενώ ταυτόχρονα, πρέπει να επιτυγχάνεται για κάθε κτίριο εξοικονόμηση ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, τουλάχιστον, κατά 30%.

Τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα - στοχεύσεις της παρούσας Πρόσκλησης αφορούν στη μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των κτιρίων που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο, καθώς και στην παράλληλη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η υλοποίηση αυτών θα γίνεται μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσής τους, μειώνοντας τις θερμικές / ψυκτικές απώλειες από το κτιριακό κέλυφος (θερμομόνωση, αεροστεγανότητα, σκίαση, ηλιακά κέρδη κλπ), υιοθετώντας ενεργειακά πιο αποδοτικά τεχνικά συστήματα για θέρμανση και ψύξη χώρων, φωτισμό, καθώς και για παραγωγή ζεστού νερού χρήσης, με την αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) (ή και αύξηση αυτής σε περιπτώσεις υφιστάμενων συστημάτων) για επιτόπια παραγωγή ενέργειας, καθώς και μέσω εφαρμογής λοιπών τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας, αυτοματισμών και ελέγχου της λειτουργίας του κτιρίου.

Κατά το σχεδιασμό των δράσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης από τους υποψήφιους Δικαιούχους του Προγράμματος, τίθενται κριτήρια που αφορούν τόσο στην πραγματική όσο και στην τυπική - θεωρητική ενεργειακή κατανάλωση, αλλά και στα επιμέρους χαρακτηριστικά των κτιρίων (π.χ. παλαιότητα συστημάτων, συνολική επιφάνεια, κατηγορία ενεργειακής απόδοσης κ.ά.), λαμβάνοντας υπ' όψιν το προφίλ λειτουργίας τους, προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα σε κτίρια που έχουν υψηλή ενεργειακή κατανάλωση και, μέσω της αναβάθμισης των οποίων, επιτυγχάνεται μεγαλύτερη εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, αλλά και μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου. Επιπλέον, οι προς επιδότηση επεμβάσεις θα περιλαμβάνουν, όπου αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτό, αξιοποίηση ΑΠΕ, καθώς και έξυπνα συστήματα διαχείρισης ενέργειας και λειτουργίας, με την προϋπόθεση ότι στις συγκεκριμένες υποδομές έχει προβλεφθεί να υλοποιηθούν κατ' αρχάς οι απαραίτητες επεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας, για την, κατά το δυνατό, ελαχιστοποίηση της ζήτησης με συμμόρφωση των

δομικών στοιχείων του κελύφους με τις ελάχιστες απαιτήσεις θερμομονωτικής επάρκειας, όπως καθορίζονται στον ΚΕΝΑΚ για τα υφιστάμενα κτίρια.

Ειδικότερα, οι υποψήφιοι Δικαιούχοι θα πρέπει να επιλέγουν κτίρια που συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση του πληθυσμού και τα οποία:

- έχουν μεγάλη ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας, ανά μονάδα ωφέλιμης επιφάνειας, σε σχέση είτε με το κτίριο αναφοράς, είτε με άλλα ομοειδή κτίρια,
- έχουν υψηλό δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας,
- η ενέργεια που χρησιμοποιούν οδηγεί σε υψηλή ετήσια παραγωγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ανά μονάδα ωφέλιμης επιφάνειας,
- εξασφαλίζουν ωριμότητα υλοποίησης,
- περιλαμβάνονται με προτεραιοποίηση στο «Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων» (ΣΕΑΚ),
- δεν επιτυγχάνουν τις επιθυμητές εσωτερικές συνθήκες χώρων.

Επισημαίνεται ότι οι έννοιες, που αναφέρονται και περιγράφονται στα διάφορα άρθρα της παρούσας Πρόσκλησης, νοούνται όπως καθορίζονται στη νομοθεσία περί Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ν. 4122/2013, ν. 4342/2015 κ.ά., όπως αυτοί ισχύουν).

1.2 Κατηγορίες υποψήφιων δικαιούχων του Προγράμματος «Ηλέκτρα»

Οι φορείς που καλούνται για την υποβολή Αιτήσεων Ένταξης προκειμένου να ενταχθούν στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», της απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών, με σκοπό την επιδότηση μέσω Επενδυτικού Δανείου, ή / και Επιδότησης δράσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των επιλέξιμων Κτιριακών Υποδομών τους, σύμφωνα με τον ορισμό αυτών από την παρούσα Πρόσκληση, που κάνουν χρήση αυτών των κτιρίων ή/και τους ανήκουν, είναι οι φορείς :

Α) που κάνουν χρήση των κτιρίων του καταλόγου κτιρίων της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 που είναι ιδιόκτητα και καταλαμβάνονται από την Κεντρική Δημόσια Διοίκηση (<https://ypen.gov.gr/energeia/energeiaki-exoikonomisi/ktiria/katalogos-dimosion/>),

Β) της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) και προσδιορίζονται από το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, καθώς και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) (<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL08/->), καθώς και οι συμπράξεις αυτών.

Όλοι οι ανωτέρω καλούμενοι φορείς (Κεντρική Δημόσια Διοίκηση, Φορείς Γενικής Κυβέρνησης, Ν.Π.Δ.Δ. και οι συμπράξεις αυτών) εφεξής θα αναφέρονται ως «υποψήφιοι Δικαιούχοι» για τις ανάγκες της παρούσας Πρόσκλησης.

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι του Προγράμματος, εξειδικεύονται στις ακόλουθες 4 βασικές κατηγορίες πολεοδομικών χρήσεων:

1. Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας (νοσοκομεία, κέντρα υγείας, γηροκομεία κλπ)

2. Εκπαίδευσης (ΑΕΙ, σχολεία κλπ)
3. Γραφείων (εγκαταστάσεις γραφείων, διοικητήρια κλπ)
4. Λοιπές Χρήσεις Κτιρίων (κλειστές αθλητικές εγκαταστάσεις, χώροι μουσείων, εκκλησιαστικών ιδρυμάτων, πολιτιστικών εκδηλώσεων κλπ)

Τα κτίρια που προτείνονται πρέπει να λειτουργούν και εξετάζονται σύμφωνα με την πρωτογενή κατανάλωση ενέργειας όπως προκύπτει από τους ενεργειακούς ελέγχους. Στους ενεργειακούς ελέγχους θα απεικονίζεται η κατανάλωση ενέργειας βάση της οικ.175275-22.5.2018 (Β' 1927) Απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, «Συστήματα αναγνώρισης προσόντων και πιστοποίησης Ενεργειακών Ελεγκτών. Μητρώο Ενεργειακών Ελεγκτών και Αρχείο Ενεργειακών Ελέγχων» και με τις σχετικές οδηγίες και τα υποδείγματα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

1.3 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων κτιρίων

Μέσω της παρούσας Πρόσκλησης μπορούν να επιδοτηθούν επεμβάσεις βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης, οι οποίες κατατάσσονται γενικά στις κατηγορίες των επεμβάσεων Ενεργειακής Αναβάθμισης και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΕΞΕ), καθώς και δράσεων αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Επιλέξιμες προς επιδότηση είναι επεμβάσεις βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια που πληρούν αυστηρά το σύνολο των εξής προϋποθέσεων:

1. Είναι νομίμως υφιστάμενα και λειτουργούν με την αντίστοιχη, πολεοδομικά, χρήση τους.
2. Ανήκουν στην ιδιοκτησία (κάθε μορφή ιδιοκτησίας) του υποψήφιου δικαιούχου. Σε περίπτωση που τα προτεινόμενα κτίρια δεν είναι ιδιόκτητα, απαιτείται η ύπαρξη εν ισχύ παραχωρητηρίου / μισθωτηρίου για όσο διάστημα απαιτείται προκειμένου να αποσβεστούν πλήρως (σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία) οι σχετικές ενισχύσεις από το πρόγραμμα και σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον 12 ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του κάθε έργου και σχετική δήλωση του ιδιοκτήτη (βλέπε ενότητα 6, 1^ο Στάδιο Αίτησης – Δικαιολογητικά, στοιχείο με α/α 1). Επιπλέον, για αυτό το χρονικό διάστημα, δεν επιτρέπεται να προβεί ο ιδιοκτήτης σε αύξηση του μισθώματος/ανταλλάγματος για τη χρήση του κτιρίου λόγω της αύξησης της αξίας του που προκύπτει από την ενεργειακή του αναβάθμιση.
3. Κατατάσσονται στην υφιστάμενη κατάστασή τους σε κατηγορία ενεργειακής απόδοσης από Γ' έως και Η' [Γ', Δ', Ε', Ζ', Η'] του άρθρου 10 του ΚΕΝΑΚ.
4. Είναι κτίρια που δεν έχουν υποστεί ριζική ανακαίνιση.
5. Διαθέτουν Δελτίο Πρωτοβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου, βάσει ΕΑΚ - 2000 και δεν έχουν χαρακτηριστεί κατηγορίας Α (<http://www.oasp.gr/node/74>).

Επιπλέον των ανωτέρω προϋποθέσεων, πρέπει να ισχύουν και τα ακόλουθα:

6. Η επιδότηση στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης αφορά σε επεμβάσεις σε ολόκληρα κτίρια και όχι σε κτιριακές μονάδες - τμήματα αυτών (εξαιρουμένων των μη θερμαινόμενων χώρων αυτών).

Κατ' εξαίρεση σε περιπτώσεις κτιρίων όπου υπάρχει συστέγαση του υποψήφιου Δικαιούχου με τρίτους, οι χρήσεις πρέπει να είναι λειτουργικά ανεξάρτητες και με διακριτά τεχνικά συστήματα. Ένα ή και περισσότερα κτίρια του ίδιου φορέα δύναται να είναι επιλέξιμο/α σε μία αίτηση, αρκεί να έχουν χρήση της ίδιας κατηγορίας.

7. Οι επεμβάσεις πρέπει να αφορούν σε κτίρια με ωφέλιμη επιφάνεια άνω των 450 m², ανά αίτηση στο Πρόγραμμα.

Εξαίρεση από αυτή την προϋπόθεση για τις αιτήσεις ισχύει στις κάτωθι περιπτώσεις:

- Δήμοι κάτω των 40.000 κατοίκων, με τα δημοσιευμένα στοιχεία της τελευταίας απογραφής.
- Νησιωτικοί Δήμοι κάτω των 20.000 κατοίκων, με τα δημοσιευμένα στοιχεία της τελευταίας απογραφής.
- Δήμοι που ανήκουν σε λιγνιτικές περιοχές, ως ρήτρα δίκαιης μετάβασης, αλλά και σε περιοχές που πλήγηκαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές του καλοκαιριού του 2021 (συγκεκριμένα Δήμοι που εντάσσονται στις Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης, Φλώρινας, Εύβοιας και Αρκαδίας).

Στις ανωτέρω περιπτώσεις οι επεμβάσεις πρέπει να αφορούν σε κτίρια με ωφέλιμη επιφάνεια άνω των 250 m², ανά αίτηση στο Πρόγραμμα.

8. Μετά το πέρας των εργασιών πρέπει να διασφαλίζεται η λειτουργία – χρήση του κτιρίου τουλάχιστον για το χρονικό διάστημα (ωράριο και περίοδος λειτουργίας του κτιρίου) που εκτιμάται από την αντίστοιχη ΤΟΤΕΕ (Πίνακας 2.1. Τυπικό ωράριο λειτουργίας κτιρίων ανά χρήση).
9. Οι προτεινόμενες επεμβάσεις πρέπει να αφορούν αποκλειστικά σε εργασίες βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης, υπό το πλαίσιο των κανόνων επιλεξιμότητας της παρούσας Πρόσκλησης.

1.4 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων επεμβάσεων

Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των προτεινόμενων κτιρίων αφορά σε επεμβάσεις στο κέλυφος των κτιρίων και στα τεχνικά συστήματα αυτών, ως ακολούθως:

- α) θερμομόνωση αδιαφανών στοιχείων,
- β) αντικατάσταση διαφανών στοιχείων (κουφώματα, υαλώσεις),
- γ) εξωτερικά συστήματα σκίασης,
- δ) συστήματα ψύξης χώρων,
- ε) συστήματα θέρμανσης χώρων,
- στ) συστήματα μηχανικού αερισμού,
- ζ) παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ΖΝΧ),
- η) συστήματα φωτισμού χώρων,
- θ) συστήματα επιτόπιας παραγωγής και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας,
- ι) συστήματα αυτοματισμού, καταγραφής και ελέγχου ενέργειας ή/και σύστημα διαχείρισης ενέργειας του κτιρίου – BEMS,

- ια) βοηθητικά τεχνικά συστήματα,
- ιβ) εγκατάσταση σημείων φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.

Τα τεχνικά συστήματα μπορεί να λειτουργούν συνδυαστικά. Τα συστήματα ανάκτησης ενέργειας περιλαμβάνονται στις ανωτέρω κατηγορίες. Όλες οι προτεινόμενες επεμβάσεις στα τεχνικά συστήματα αφορούν σε αντικατάσταση / εγκατάσταση, ή / και σε προσθήκη, και πρέπει να είναι οικονομικά σκόπιμες - ωφέλιμες. Κάθε προτεινόμενη επέμβαση θα ικανοποιεί τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ (πλην των περιπτώσεων που δεν ορίζονται όπως π.χ. της περίπτωσης ιβ').

Διευκρινίζεται ότι σε κάθε περίπτωση αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη και η αποκατάσταση των φθορών που θα προκληθούν από τις εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης.

Ενδεικτικές επιλέξιμες κατηγορίες επεμβάσεων – εργασιών είναι οι ακόλουθες:

Κατηγορία Ε.1

Επεμβάσεις στο κτιριακό κελύφος που αποσκοπούν στον περιορισμό των ενεργειακών αναγκών για θέρμανση και ψύξη χώρων

Αντικατάσταση διαφανών στοιχείων (κουφωμάτων) του κελύφους

Η επέμβαση αφορά στην αντικατάσταση υφιστάμενων κουφωμάτων (ανοίγματα του κελύφους – κατακόρυφα και οριζόντια διαφανή στοιχεία) που δεν πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ, με σύγχρονα και υψηλής ενεργειακής απόδοσης κουφώματα (θερμομονωτικά πλαίσια με ενεργειακές υαλώσεις) που καλύπτουν, κατ' ελάχιστον, τις απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ. Δεν περιλαμβάνεται η αντικατάσταση κουφωμάτων προς εσωτερικούς θερμαινόμενους χώρους του κτιρίου (π.χ. εσωτερικές πόρτες). Είναι δυνατή η αντικατάσταση μόνο του υαλοπίνακα για προστατευόμενα (διατηρητέα – μνημεία) κτίρια (περ. α της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 4122/2013), εφόσον δεν επιτρέπεται η αλλαγή του πλαισίου, με την προϋπόθεση ότι επιτυγχάνονται οι ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ για το κούφωμα (υφιστάμενο πλαίσιο και νέος υαλοπίνακας), καθώς και στις περιπτώσεις κτιρίων με προσόψεις υαλοπετασμάτων.

Τα κουφώματα και τα υαλοπετάσματα θα πρέπει να είναι αεροστεγανά (κλάση αεροπερατότητας EN 12207 κατ. 3 ή 4 και EN 12152 A3, A4, AΕ αντίστοιχα). Προτείνεται να τοποθετηθούν κατάλληλα συστήματα αυτοματισμού που να αποκλείουν τοπικά το μηχανικό αερισμό, ή τη λειτουργία των τεχνικών συστημάτων θέρμανσης/ψύξης, όταν τα ανοίγματα είναι σε ανοιχτή θέση.

Εφαρμογή συστήματος θερμομόνωσης σε αδιαφανή στοιχεία του κελύφους

Η επέμβαση αφορά στη θερμομονωτική προστασία του κτιριακού κελύφους εσωτερικά, εξωτερικά, στο διάκενο δρομικής τοιχοποιίας (μόνο στην περίπτωση της αντικατάστασης συρόμενων κουφωμάτων με ανοιγόμενα), ιδίως σε κτίρια που έχουν ανεγερθεί προ του Κανονισμού Θερμομόνωσης Κτιρίων (ΚΘΚ). Επίσης, περιλαμβάνεται η θερμομόνωση δωματίων, στεγών, οροφών προς μη θερμαινόμενους χώρους και δαπέδων προς τον εξωτερικό αέρα (πυλωτές), ή προς μη θερμαινόμενους χώρους.

Τοποθέτηση/Αντικατάσταση εξωτερικών συστημάτων σκίασης

Η επέμβαση αφορά στην τοποθέτηση / εγκατάσταση συστημάτων σκίασης (τέντες, περσίδες ή πρόβολοι), στην περίπτωση που συμβάλουν στην ενεργειακή αναβάθμιση.

Κατηγορία Ε.2

Επεμβάσεις που αφορούν στα τεχνικά συστήματα του κτιρίου και στα συστήματα αυτοματισμού και ελέγχου του κτιρίου

Αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης χώρων

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες:

- Η αντικατάσταση υφιστάμενου, ή εγκατάσταση νέου συστήματος θέρμανσης με λέβητα υψηλής απόδοσης, ή με αντλίες θερμότητας που θεωρούνται ΑΠΕ. Η εγκατάσταση / αντικατάσταση αφορά στο συνολικό ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό του λεβητοστασίου και του δικτύου διανομής (αυτοματισμοί, κυκλοφορητές, καπναγωγός - καπνοδόχος, αντικατάσταση ή μόνωση σωληνώσεων, ηλ. πίνακες κλπ.). Επιπλέον, στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη η τοποθέτηση κεντρικών, ή και ημικεντρικών μονάδων, που μπορεί να λειτουργούν σε συνδυασμό με Κεντρικές Κλιματιστικές Μονάδες. Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την αντικατάσταση, ή την εγκατάσταση νέων βοηθητικών ηλεκτρολογικών συστημάτων, για τη λειτουργία των ως άνω συστημάτων αντλιών θερμότητας, την αντικατάσταση του δικτύου διανομής (σωληνώσεις, κανάλια ρυθμιστές πίεσης κ.ά.), του εξοπλισμού, καθώς και για τις τερματικές μονάδες απόδοσης θερμότητας, τις μονώσεις των δικτύων και για κάθε άλλο απαραίτητο υλικό – εξοπλισμός και εργασία.
- Η τοποθέτηση διατάξεων αυτοματισμών και αυτορρύθμισης για τον έλεγχο της λειτουργίας του συστήματος θέρμανσης, όπως χρονοδιακόπτες, αυτοματισμοί αντιστάθμισης, ή / και υδραυλικής ισορροπίας για τη ρύθμιση των μερικών φορτίων (εξωτερική αντιστάθμιση, τρίοδη, ή τετράοδη ηλεκτροβάννα, ρυθμιστές στροφών κυκλοφορητών, κλπ), θερμοστάτες χώρων, θερμοστατικές κεφαλές θερμαντικών σωμάτων κτλ, καθώς και οι απαραίτητες συνοδευτικές ηλεκτρολογικές εργασίες.

Είναι αποδεκτός ο συνδυασμός των ανωτέρω παρεμβάσεων για την κάλυψη των ενεργειακών απαιτήσεων του κτιρίου. Η αντικατάσταση του υφιστάμενου συστήματος πραγματοποιείται / υλοποιείται, εφόσον αυτό εμφανίζει εποχιακό βαθμό απόδοσης λέβητα - καυστήρα (η_{SKO}) χαμηλότερο από τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ.

Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν είναι επιλέξιμη η εγκατάσταση συστήματος θέρμανσης με λέβητα πετρελαίου.

Σημειώνεται, ότι η απαιτούμενη ισχύς του συστήματος θέρμανσης θα πρέπει να υπολογιστεί εκ νέου - μελετηθεί (ακόμη και στην αντικατάσταση του συστήματος), ώστε να αποφευχθεί η υπερδιαστασιολόγηση τους, δεδομένου ότι οι θερμικές ανάγκες – λόγω των επεμβάσεων – μειώνονται σημαντικά. Επιπλέον, όταν

εγκαθίσταται νέα, ή αντικαθίσταται η μονάδα θέρμανσης, είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση συσκευών αυτορρύθμισης για την ρύθμιση της θερμοκρασίας σε κάθε δωμάτιο/χώρο.

Αναβάθμιση συστήματος ψύξης χώρων

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες:

- Η αντικατάσταση υφιστάμενου συστήματος, ή εγκατάσταση νέου συστήματος με αντλίες θερμότητας / ψύκτες. Εφόσον, χρησιμοποιείται αντλία θερμότητας (νερού), θα λαμβάνεται υπ' όψιν στην κάλυψη των θερμικών αναγκών.

Στην περίπτωση εγκατάστασης νέων ψυκτών, είναι επιλέξιμες και οι δαπάνες για την αντικατάσταση, ή την εγκατάσταση νέων βοηθητικών ηλεκτρολογικών συστημάτων για τη λειτουργία των ως άνω συστημάτων (καλώδια τροφοδοσίας, ηλ. πίνακες κλπ), η αντικατάσταση του δικτύου διανομής και του εξοπλισμού, οι τερματικές μονάδες απόδοσης θερμότητας και κάθε άλλο απαραίτητο υλικό – εξοπλισμός και εργασία.

- Σε περίπτωση αναβάθμισης του συστήματος θέρμανσης και ψύξης πρέπει να εγκαθίσταται, αντιστάθμιση εξωτερικών συνθηκών, ή / και σύστημα διαχείρισης ενέργειας κτιρίου (BEMS), για τον κεντρικό έλεγχο της λειτουργίας όλων των συστημάτων και σύστημα διατάξεων αυτόματου ελέγχου που να το κατατάσσει στην αντίστοιχη κατηγορία Α ή Β. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να καταγράφονται και να επιτηρούνται οι ενεργειακές καταναλώσεις με την εγκατάσταση επικοινωνιακών ενεργειακών μετρητών. Το BEMS είναι σημαντικό να διαθέτει ένα ανοικτό επίπεδο επικοινωνίας (BACnet, Modbus κτλ) με όλα τα επιμέρους υποσυστήματα, επιτρέποντας την ανταλλαγή δεδομένων και λειτουργιών με τρίτες υπηρεσίες λογισμικού εξοικονόμησης ενέργειας. Στα κτίρια που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 3 των άρθρων 14 και 15 του ν. 4122/2013 είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση συστημάτων αυτοματισμού και ελέγχου.

Σημειώνεται ότι η απαιτούμενη ισχύς του συστήματος ψύξης πρέπει να υπολογιστεί εκ νέου - μελετηθεί (ακόμη και στην αντικατάσταση του συστήματος), ώστε να αποφευχθεί η υπερδιαστασιολόγηση τους, δεδομένου ότι οι ψυκτικές ανάγκες, λόγω των επεμβάσεων, μειώνονται σημαντικά.

Εγκατάσταση / αναβάθμιση συστήματος μηχανικού αερισμού

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες:

- Η εγκατάσταση νέου συστήματος μηχανικού αερισμού. Το σύστημα θα καλύπτει τις απαιτήσεις για νωπό αέρα (προκλιματισμένο), ενώ θα διαθέτει σύστημα ανάκτησης θερμότητας, και θα είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού κανονισμού 1253/2014. Τόσο τα δίκτυα προσαγωγής του προκλιματισμένου αέρα όσο, και τα δίκτυα απαγωγής θα διαθέτουν επαρκή θερμομόνωση σύμφωνα με τον ΚΕΝΑΚ.
- Η εγκατάσταση νέου συστήματος κλιματισμού. Το σύστημα θα καλύπτει τις απαιτήσεις του κτιρίου για θέρμανση / ψύξη / αερισμό, θα διαθέτει σύστημα ανάκτησης θερμότητας και θα είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού κανονισμού 1253/2014. Τόσο τα δίκτυα προσαγωγής

του κλιματισμένου αέρα, όσο και τα δίκτυα απαγωγής θα διαθέτουν επαρκή θερμομόνωση σύμφωνα με τον ΚΕΝΑΚ. Η εγκατάσταση συστήματος κλιματισμού θα συνοδεύεται με αναβάθμιση των συστημάτων παραγωγής θέρμανσης / ψύξης, ή με εγκατάσταση νέων.

- Η αναβάθμιση υφιστάμενου συστήματος μηχανικού αερισμού. Στην περίπτωση συστήματος μηχανικού αερισμού που βρίσκεται σε καλή κατάσταση, είναι δυνατή η αναβάθμιση του με εγκατάσταση inverter στους ανεμιστήρες προσαγωγής και απόρριψης, η εγκατάσταση συστήματος ανάκτησης θερμότητας και η θερμομόνωση των δικτύων προσαγωγής και απαγωγής.

Στην περίπτωση παράλληλης εγκατάστασης και κεντρικού συστήματος διαχείρισης ενέργειας του κτιρίου (BEMS), ο έλεγχος του συστήματος μηχανικού αερισμού θα πρέπει να πραγματοποιείται υποχρεωτικά μέσω αυτού.

Σημειώνεται ότι η εγκατάσταση του μηχανικού αερισμού πρέπει να μελετηθεί - υπολογιστεί εκ νέου (ακόμη και στην αντικατάσταση του συστήματος), λαμβάνοντας υπ' όψιν τη χρήση του κτιρίου σύμφωνα με τις προτεινόμενες επεμβάσεις.

Τονίζεται ότι δεν επιτρέπεται ο φυσικός αερισμός και πρέπει να είναι μηχανικός. Η εγκατάσταση συστήματος διαχείρισης ενέργειας (BEMS), προτείνεται για την αποδοτικότερη λειτουργία του συστήματος.

Εγκατάσταση συστήματος διαχείρισης ενέργειας (BEMS)

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για πλήρη εγκατάσταση του συστήματος (ηλεκτρολογική υποδομή και εγκαταστάσεις, αισθητήρες κλπ)

Στα κτίρια που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 3 των άρθρων 14 και 15 του ν. 4122/2013 είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση συστημάτων αυτοματισμού και ελέγχου στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης.

Αναβάθμιση συστήματος ΖΝΧ

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες:

- Η εγκατάσταση συστήματος παραγωγής ΖΝΧ το οποίο είναι πλήρως ανεξάρτητο (ηλιοθερμικά που διέπονται από τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς όπως 812/2013, αυτόνομος λέβητας κλπ) από το σύστημα θέρμανσης. Η εγκατάσταση αφορά στο συνολικό ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό του λεβητοστασίου (αυτοματισμοί, κυκλοφορητές, καμινάδα, αντικατάσταση ή μόνωση σωληνώσεων, κλπ).
- Η εγκατάσταση συστήματος παραγωγής ΖΝΧ το οποίο είναι εξαρτημένο σε σύστημα θέρμανσης/ψύξης (ανάκτηση θερμότητας). Η εγκατάσταση αφορά στο συνολικό ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό του λεβητοστασίου που αφορά στην παραγωγή και διανομή ΖΝΧ (ένταξη του στο σύστημα BEMS, αυτοματισμοί, κυκλοφορητές, μόνωση σωληνώσεων, κλπ).

Ενεργειακή αναβάθμιση συστήματος φωτισμού

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης του συστήματος φωτισμού:

- Με αντικατάσταση των υφιστάμενων λαμπτήρων (καθώς και των αντίστοιχων του περιβάλλοντος χώρου, στην περίπτωση που είναι στον ίδιο μετρητή) με νέους ενεργειακά αποδοτικότερους.
- Με αντικατάσταση όλου του συστήματος φωτισμού με νέα συστήματα φωτισμού ενεργειακά αποδοτικότερα (φωτιστικά σώματα, λαμπτήρες, διακόπτες).
- Με εγκατάσταση αυτοματισμών σύζευξης φυσικού με τεχνητό φωτισμό, αναδιάταξης κυκλωμάτων για καλύτερο έλεγχο του φωτισμού, ελέγχου παρουσίας και ρύθμισης της έντασης φωτισμού (προτείνεται το dimming αντί του on/off), όπου καθίσταται εφικτό.

Είναι επιλέξιμες και οι δαπάνες και κάθε ηλεκτρολογικό βοηθητικό σύστημα για την σύνδεση με το σύστημα αυτοματισμών ελέγχου λειτουργίας. Ο νέος εξοπλισμός θα πληροί τις απαιτούμενες προδιαγραφές. Οι απαιτήσεις ως προς τη φωτεινή απόδοση (lm/W), την επίτευξη της απαιτούμενης στάθμης φωτισμού (Lux), την ομοιομορφία αλλά και τη διάρκεια ζωής θα καλύπτουν τις απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ. Σημειώνεται ότι η εγκατάσταση φωτισμού πρέπει να μελετηθεί - υπολογιστεί εκ νέου λαμβάνοντας υπ' όψιν την χρήση του κτιρίου (ακόμη και στην αντικατάσταση του συστήματος), ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις που προβλέπονται για την χρήση, αφού η απόδοση και οι φωτομετρικές καμπύλες των νέων φωτιστικών σωμάτων και λαμπτήρων, διαφέρουν από τα υφιστάμενα. Με τη μελέτη φωτισμού μπορεί να γίνει αναδιάταξη των φωτιστικών σημείων / σωμάτων. Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν η συνεισφορά του φυσικού φωτισμού.

Κατηγορία Ε.3

Επεμβάσεις που αφορούν στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, τη συμπαραγωγή ηλεκτρισμού / θερμότητας και στην τριπαραγωγή ηλεκτρισμού / θερμότητας / ψύξης

Εγκατάσταση συστημάτων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη η τοποθέτηση θερμικών ηλιακών συστημάτων για την υποβοήθηση του κυρίως συστήματος θέρμανσης (συλλέκτης, δοχείο αποθήκευσης νερού, βάση στήριξης, σωληνώσεις κτλ), καθώς και συστήματος εξυπηρέτησης των φορτίων θέρμανσης / ψύξης, που λειτουργεί με την αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ή συστήματος Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ). Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη και η χρήση συστήματος γεωθερμίας με κατάλληλο γεωθερμικό εναλλάκτη (π.χ. οριζόντια, ή κατακόρυφη γεωθερμία κλειστού τύπου κτλ).

Άλλες Δράσεις προώθησης της αυτοπαραγωγής από εγκατάσταση Φ/Β, ή άλλων συστημάτων αξιοποίησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη η δαπάνη εγκατάστασης συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ αποκλειστικά με ενεργειακό συμψηφισμό (net metering), καθώς και εγκαταστάσεις συστοιχιών αποθήκευσης της ως άνω παραγόμενης ενέργειας (συσσωρευτές).

Η μέγιστη ισχύς του συστήματος εξαρτάται από τα ανώτατα όρια που έχει καθορίσει ο ΔΕΔΔΗΕ και από την ισχύ της ηλεκτρικής εγκατάστασης του κτιρίου.

Στις εγκαταστάσεις αυτοπαραγωγών με ενεργειακό συμψηφισμό επιτρέπεται, μετά από αίτηση στον αρμόδιο Διαχειριστή του δικτύου, η εγκατάσταση σταθερού συστήματος συσσωρευτών για την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας (εφεξής σύστημα αποθήκευσης).

Η σύνδεση και λειτουργία του συστήματος αποθήκευσης γίνεται παράλληλα με το δίκτυο διανομής. Η λειτουργία του συστήματος αποθήκευσης εξασφαλίζει ότι δεν θα ανταλλάσσει ενέργεια με το δίκτυο διανομής, δηλαδή η ενέργεια που αποθηκεύεται στο σύστημα αποθήκευσης προέρχεται αποκλειστικά από το σταθμό παραγωγής και η αποθηκευμένη ενέργεια διατίθεται αποκλειστικά για την τροφοδότηση των καταναλώσεων του αυτοπαραγωγού.

Η εγκατάστασή συστήματος αποθήκευσης μπορεί να έχει μέγιστη ονομαστική ισχύ του μετατροπέα του συστήματος αποθήκευσης (σε kVA) ίση με την ονομαστική ισχύ του σταθμού παραγωγής (σε kW) και να αφορά, τουλάχιστον, σε 5ωρη κάλυψη φορτίου.

Κατηγορία Ε.4

Άλλες Επεμβάσεις. Επεμβάσεις που αφορούν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης για την κάλυψη άλλων ενεργειακών αναγκών.

Ενεργειακή αναβάθμιση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης της ηλεκτρικής εγκατάστασης:

- Αντιστάθμιση της άεργου ισχύος των ηλεκτρικών καταναλώσεων.
- Σημείων φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (αυτοκινήτων κ.ά.). Η εγκατάσταση αφορά στην εγκατάσταση φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων για τις ελάχιστες, τουλάχιστον, απαιτούμενες από τη νομοθεσία, θέσεις για το κτίριο που αναβαθμίζεται.

1.5 Χαρακτηριστικά επιλέξιμων υπηρεσιών

Επιπλέον, επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για συμβουλευτικές και μελετητικές υπηρεσίες. Πιο συγκεκριμένα, οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν σε **ενέργειες για την προετοιμασία (συμπεριλαμβανομένης της Ηλεκτρονικής Ταυτότητας Κτιρίου) και την υποβολή του φακέλου Πρότασης Επιδότησης (Προμελέτη, Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης υφιστάμενης κατάστασης (Α' ΠΕΑ), αρχικός Ενεργειακός Έλεγχος, Εκπόνηση Μελετών Εφαρμογής των σχετικών έργων), ενέργειες για την πιστοποίηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μετά την ολοκλήρωση των παρεμβάσεων (Β' ΠΕΑ, Β' ενεργειακός έλεγχος), καθώς και για τις Συμβουλευτικές Υπηρεσίες. Οι ανωτέρω δαπάνες δύναται να ανέλθουν έως του ποσοστού 12% του επιλέξιμου προϋπολογισμού με μέγιστο όριο επιδότησης το ποσό των 170.000€. Σε περίπτωση που μειωθεί το ποσό της δανειακής σύμβασης με το ΤΠΔ, ιδίως λόγω έκπτωσης, οι ανωτέρω δαπάνες δύναται να ανέλθουν έως του ποσοστού 15% αυτής.**

Γενικές Παρατηρήσεις για όλες τις κατηγορίες επεμβάσεων – εργασιών:

- i. Στον υπολογισμό του κόστους των επεμβάσεων συμπεριλαμβάνονται, εκτός των απαιτούμενων υλικών (κυρίων, βοηθητικών και μικροϋλικών), και οι λοιπές εργασίες, που είναι αλληλένδετες με αυτές, με σκοπό την επίτευξη ενός άρτιου, τεχνικού και λειτουργικού αποτελέσματος.
- ii. Τα υλικά και τα συστήματα που θα χρησιμοποιηθούν για τις επεμβάσεις πρέπει να φέρουν ενεργειακή σήμανση, εφόσον αυτή απαιτείται. Τα δομικά στοιχεία και τα ηλεκτρομηχανολογικά

συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν σήμανση CE. Ταυτόχρονα, πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού Ecodesign. Ενώ σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να είναι καινούρια και όχι μεταχειρισμένα.

Γενικές Παρατηρήσεις για τις κατηγορίες επεμβάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:

Η επιδότηση επεμβάσεων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (για κατανάλωση / συμψηφισμό), από συστήματα ΑΠΕ (Φ/Β, ανεμογεννήτριες κ.ά.), προκειμένου να επιτευχθεί περαιτέρω εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, είναι επιλέξιμη εφόσον σωρευτικά:

- i. έχουν ολοκληρωθεί οι βασικότερες δυνατές επεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στο κτίριο (κέλυφος, ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις κτλ), σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ,
- ii. **αποδεδειγμένα αναβαθμίζεται το κτίριο τουλάχιστον στην ενεργειακή κλάση Β, παράλληλα με επίτευξη, κατ' ελάχιστον, 30% εξοικονόμησης ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο και 30% μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν η συνεισφορά τους.**
- iii. Οι ανωτέρω στόχοι πρέπει να επιτυγχάνονται τόσο με την σύγκριση των ΠΕΑ όσο και με τους ενεργειακούς ελέγχους,
- iv. η σκοπιμότητα τους τεκμηριώνεται επαρκώς από σχετική ανάλυση κόστους – οφέλους,
- v. δεν προκύπτει οικονομική δραστηριότητα από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας.

1.6 Λοιπές υποχρεώσεις δικαιούχων

Για την έκδοση της Απόφασης Ολοκλήρωσης του έργου, ο Δικαιούχος Φορέας υποχρεούται:

- α) να έχει ορίσει ενεργειακό υπεύθυνο και να εφαρμόζει τα προβλεπόμενα στην υπ. αρ. Δ6/Β/14826/17-06-2008 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1122) όπως ισχύει,
- β) να έχει πιστοποιηθεί ότι εφαρμόζει στην κτιριακή εγκατάσταση του έργου, εθνικό ή διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα διαχείρισης ενέργειας (όπως ISO 50001) και,
- γ) να έχει διασφαλιστεί η ορθή και κατά το νόμο εναλλακτική διαχείριση (επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση) όλων των Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.) / Δεν παρήχθησαν Α.Ε.Κ.Κ., καθώς και κατά τον 2020/852 Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων (όπου απαιτείται).

Μετά την έκδοση της Απόφασης Ολοκλήρωσης του έργου, ο Δικαιούχος Φορέας υποχρεούται να διασφαλίζει τη λειτουργία και συντήρησή του έργου για πέντε (5) έτη ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εφόσον ορίζεται στην Απόφαση Ένταξης.

1.7 Μέθοδος Υλοποίησης – Χρηματοδοτικό Σχήμα

Η επιλεξιμότητα των προτεινόμενων επεμβάσεων προκύπτει από το πλαίσιο των γενικών και των ειδικών κανόνων επιλεξιμότητας της παρούσας Πρόσκλησης.

Το άνω όριο για την επιλεξιμότητα των προτεινόμενων επεμβάσεων στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» ορίζεται στο στοιχείο με α/α (4) της παρ. 5.1 της παρούσας Πρόσκλησης.

Στις περιπτώσεις Αιτήσεων Ένταξης, όπου ο αντίστοιχος Προϋπολογισμός των προτεινόμενων επεμβάσεων, είτε υπερβαίνει το όριο που τίθεται στο στοιχείο με α/α (4) της παρ. 5.1 της παρούσας Πρόσκλησης είτε περιλαμβάνει μη επιλέξιμες επεμβάσεις για το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», απαιτείται η δέσμευση του υποψήφιου Δικαιούχου για τον τρόπο κάλυψης του υπερβαίνοντος ποσού, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο στοιχείο με α/α (5) της ίδιας παραγράφου.

Η χρηματοδότηση των έργων που εντάσσονται στο πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» πραγματοποιείται σε ποσοστό του επιλέξιμου προϋπολογισμού τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο στοιχείο με α/α 6 της παρ. 5.1 της παρούσας Πρόσκλησης, με χορήγηση στους δικαιούχους φορείς επενδυτικών δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, από πόρους του ιδίου και πόρους προερχόμενους από δανειακή σύμβαση μεταξύ αυτού και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, και με επιδότηση από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Σε κάθε περίπτωση, για το Δικαιούχο η χρηματοδότηση θεωρείται μη επιστρεπτέα, δηλαδή έχει τη μορφή επιδότησης.

Το υπολειπόμενο τμήμα της επιδότησης της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης δύναται να προέρχεται από ίδιους πόρους των υποψήφιων Δικαιούχων, ή / και από πόρους Εταιρειών Ενεργειακών Υπηρεσιών (Ε.Ε.Υ.) ή τρίτων μέσω Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (Σ.Ε.Α.) των ν. 3855/2010 (Α' 95) και ν. 4342/2015 (Α' 143) όπως ισχύει.

Σε περίπτωση ύπαρξης οιασδήποτε μορφής ενίσχυσης (επιχορήγηση, κρατική εγγύηση κλπ.) εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 38 του Κανονισμού 651/2014, όπως ισχύει, ή/και κατά περίπτωση οι διατάξεις του Κανονισμού 1407/2013 της Επιτροπής ΕΕ για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis), όπου καθορίζονται τα όρια σώρευσης.

Ο υποψήφιος Δικαιούχος με την υποβολή της Αίτησης Ένταξης, κατά το 1^ο Στάδιο (βλέπε ενότητα 6) οφείλει να επιλέξει τον τρόπο χρηματοδότησης του τμήματος της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης πλέον της επιδότησης, που παρέχεται στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ». Η επιλογή του τρόπου χρηματοδότησης αποτυπώνεται στην προσκομιζόμενη Απόφαση του στοιχείου με α/α (7) του 1^{ου} Σταδίου Αίτησης της παρ. 6 της παρούσας Πρόσκλησης, στην οποία καθορίζεται η μέθοδος υλοποίησης των προτεινόμενων επεμβάσεων (περίπτωση ιδίων πόρων Δικαιούχου: υλοποίηση μέσω Ανάθεσης Δημόσιας Σύμβασης του ν.4412/16 (Α' 147) / περίπτωση χρήσης πόρων Ε.Ε.Υ., ή τρίτων: υλοποίηση μέσω σύναψης

Σύμβασης Ενεργειακής Απόδοσης των ν. 3855/2010 (Α' 95) και ν. 4342/2015 (Α' 143) όπως ισχύει, ή / και συνδυασμός των δύο ως χρηματοδοτικό σχήμα).

Μετά την έκδοση Απόφασης Ένταξης στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης του τμήματος της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης πλέον της επιδότησης επιτρέπεται εφόσον συνδυαστικά:

- i. η αλλαγή δεν επιφέρει αλλαγή στο φυσικό και στο οικονομικό αντικείμενο της Απόφασης Ένταξης του ενταγμένου έργου,
- ii. ο υποψήφιος Δικαιούχος προσκομίζει εκ νέου τα αναφερόμενα στο στοιχείο με α/α (15) της παρ. 6 της παρούσας Πρόσκλησης, ως προς τον νέο τρόπο χρηματοδότησης.

Οι αναθέσεις των Συμβάσεων για την υλοποίηση των έργων του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ», καθώς και οι τροποποιήσεις τους, ακολουθούν τους εθνικούς κανόνες που τις διέπουν, ανεξάρτητα από την επιλογή του τρόπου χρηματοδότησης του τμήματος της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης πλέον της επιδότησης.

Το ποσοστό επιδότησης που ορίζεται στο στοιχείο με α/α (6) της παρ. 5.1 της παρούσας Πρόσκλησης παραμένει σταθερό κατά την υλοποίηση των έργων που εντάσσονται στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ». Τα ποσά των δανειακών συμβάσεων που συνομολογούνται μεταξύ των δικαιούχων και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων περιορίζονται μετά την προσκόμιση από τους δικαιούχους των σχετικών συμβάσεων ανάθεσης με απόσβεση του τυχόν υπερβάλλοντος ποσού.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Οι Αιτήσεις Ένταξης που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην επίτευξη των σχετικών Δεικτών Παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

Πίνακας 1: Δείκτες Παρακολούθησης

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ
ENER1	Αριθμός Κτιρίων	Αριθμός
ENER2	Επιφάνεια θερμαινόμενων χώρων κτιρίων	m ²
ENER3	Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας, ανά ωφέλιμη επιφάνεια κτιρίου	kWh/m ² /έτος
ENER4	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, ανά ωφέλιμη επιφάνεια κτιρίου	Τόνοι ισοδύναμου CO ₂ / m ² /έτος
ENER5	Αριθμός Κτιρίων που υπόκεινται σε	Αριθμός

	ριζική ανακαίνιση	
ENER6	Αριθμός Κτιρίων που αναβαθμίζονται σε NZEB	Αριθμός

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης της παρούσας Πρόσκλησης ανέρχεται σε 640.000.000,00 ευρώ (€). Ως Δημόσια Δαπάνη ορίζεται η επιλέξιμη δαπάνη από το Πρόγραμμα επί το αντίστοιχο ποσοστό επιδότησης.

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος «Ηλέκτρα» κατανέμεται ως ακολούθως στις ανωτέρω κατηγορίες υποψήφιων Δικαιούχων:

Πίνακας 2: Προϋπολογισμός Δικαιούχων, ανά κατηγορία χρήσεων κτιρίων

ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	80.000.000,00 ευρώ (€)
Εκπαίδευσης	160.000.000,00 ευρώ (€)
Γραφεία	280.000.000,00 ευρώ (€)
Λοιπές Χρήσεις Κτιρίων	70.000.000,00 ευρώ (€)
Κτίρια της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015	50.000.000,00 ευρώ (€)

Ο, ως άνω, συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός, καθώς και οι επιμέρους (ανά κατηγορία) προϋπολογισμοί δύναται να τροποποιηθούν.

4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» υλοποιείται έως την 31η Δεκεμβρίου 2025.

Ωστόσο, δύναται να λήξει σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας αυτής, σε περίπτωση εξάντλησης της προς διάθεση δημόσιας δαπάνης της παρούσας Πρόσκλησης.

Η παρούσα Πρόσκληση δύναται να ανακληθεί αιτιολογημένα, λαμβάνοντας υπ' όψιν την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος.

5. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

5.1 Γενικά θέματα

1. Κάθε Αίτηση Ένταξης περιλαμβάνει ένα, ή περισσότερα κτίρια. Κάθε σύμβαση αποτελεί ένα υπόεργο.
2. Ως ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων δράσεων / έργων ορίζεται η ημερομηνία της Απόφασης Ένταξης στο Πρόγραμμα. Ειδικά, οι δαπάνες που αφορούν στην προετοιμασία, στην υποβολή του φακέλου Πρότασης Επιδότησης, καθώς και στις Συμβουλευτικές Υπηρεσίες (σύμφωνα με την παρ. 1.5 «Χαρακτηριστικά επιλέξιμων υπηρεσιών») είναι επιλέξιμες από την ημερομηνία που η Πρόσκληση τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση (23^η Φεβρουαρίου 2022).
3. Ως ελάχιστος επιλέξιμος Προϋπολογισμός κάθε υποβαλλόμενης Αίτησης Ένταξης ορίζεται το ποσό των 100.000,00 ευρώ (€), συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ. Σε κάθε περίπτωση το σύνολο των αιτήσεων κάθε φορέα (καθώς και των Ν.Π.Δ.Δ. που υπάγονται σ' αυτόν), αθροιστικά, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% του συνολικού διαθέσιμου προϋπολογισμού, ανά κατηγορία χρήσεων κτιρίου (Πίνακας 2).
4. Ως άνω όριο για την επιλεξιμότητα των προτεινόμενων επεμβάσεων στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» ορίζεται το ποσό του 1,80 ευρώ (€) ανά εξοικονομούμενη πρωτογενή ενέργεια ετησίως (kWh/έτος), όπου ως εξοικονομούμενη πρωτογενής ενέργεια ορίζεται η διαφορά ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο, ανάμεσα στον Ενεργειακό Έλεγχο πριν και μετά τη διαδικασία των επεμβάσεων. Σημειώνεται πως ο ανωτέρω ορισμός της εξοικονομούμενης πρωτογενούς ενέργειας ανά έτος περιλαμβάνει τη συνολική ετήσια εξοικονόμηση που έχει προκύψει, λαμβάνοντας υπ' όψιν εξοικονόμηση που δυνητικά έχει επιτευχθεί και εκτός του επιλέξιμου προϋπολογισμού από το Πρόγραμμα. Αναφορικά με την ηλεκτρική ενέργεια, ο συντελεστής μετατροπής σε πρωτογενή ενέργεια λαμβάνεται ίσος με 2,1 και ο συντελεστής εκλυόμενων ρύπων ανά μονάδα τελικής ενέργειας ίσος με 0,6 kgCO₂/kWh. Για τις υπόλοιπες πηγές ενέργειας γίνεται χρήση των συντελεστών μετατροπής της ισχύουσας νομοθεσίας του ΚΕΝΑΚ.
Σε περίπτωση όπου η επιτευχθείσα εξοικονόμηση ενέργειας είναι μικρότερη από το 90% της εκτιμώμενης εξοικονόμησης ενέργειας της πρότασης που υποβλήθηκε κατά το στάδιο της Αίτησης Ένταξης, τότε για κάθε ποσοστιαία μονάδα και μέχρι και το 70% της εκτιμώμενης εξοικονόμησης ενέργειας της πρότασης, το ποσοστό επιδότησης θα μειώνεται αντίστοιχα κατά μία ποσοστιαία μονάδα, και το ποσό θα αντιστοιχεί σε ίδια συμμετοχή του Φορέα.

5. Στις περιπτώσεις Αιτήσεων Ένταξης, όπου ο αντίστοιχος Προϋπολογισμός είτε υπερβαίνει τα όρια που τίθενται στο στοιχείο με α/α (4), είτε περιλαμβάνει μη επιλέξιμες επεμβάσεις για το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», ο υποψήφιος Δικαιούχος υποχρεούται να προσκομίσει απόφαση του αρμόδιου συλλογικού του οργάνου, που τον δεσμεύει ρητά για τον τρόπο και την κάλυψη του υπερβαίνοντος ποσού. Επισημαίνεται ότι πριν την έγκριση των τευχών δημοπράτησης, ο υποψήφιος Δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλλει απόφαση του αρμόδιου οργάνου, με την οποία θα εγγράφεται στον προϋπολογισμό του το τυχόν υπερβάλλον ποσό. Η εν λόγω απόφαση θα πρέπει να μνημονεύεται ρητά στα τεύχη δημοπράτησης.
6. Το ποσοστό επιδότησης ορίζεται στο 50% του ποσού της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης, με την επιφύλαξη των αναφερόμενων στο στοιχείο με α/α (4). Σε περίπτωση που με τις επεμβάσεις, το κτίριο χαρακτηρίζεται ότι υπόκειται σε καθεστώς ριζικής ανακαίνισης (σύμφωνα με την υπ. αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/6949/72/28-01-2019 (Β' 408) υπουργική απόφαση), ή επιτευχθεί ενεργειακή κατηγορία Β+ τότε το ποσοστό επιδότησης αυξάνεται κατά 10% (συνολικά 60%). Εφόσον επιτευχθεί συνδυαστικά ενεργειακή κατηγορία Β+ και το κτίριο χαρακτηρίζεται ότι υπόκειται σε καθεστώς ριζικής ανακαίνισης, τότε το ποσοστό επιδότησης αυξάνεται κατά 20% (συνολικά 70%). Στα κτίρια του καταλόγου κτιρίων της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 που είναι ιδιόκτητα και καταλαμβανόμενα από την κεντρική δημόσια διοίκηση, εφόσον συνδυαστικά επιτευχθεί ενεργειακή κατηγορία Β+ και χαρακτηρίζονται ότι υπόκεινται σε καθεστώς ριζικής ανακαίνισης, τότε το ποσοστό επιδότησης αυξάνεται κατά 35% (συνολικά 85%). Σε κάθε περίπτωση στα ανωτέρω ποσοστά προστίθεται ένα επιπλέον 10% στην επιδότηση εάν επιλεγεί η Σ.Ε.Α. ως χρηματοδοτικό σχήμα (βλέπε υποενότητα 1.7).
7. Στην περίπτωση ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης τα ποσοστά επιδότησης θα διαμορφωθούν στο ανώτατο ποσοστό ένταξης της ενίσχυσης επί του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, που προβλέπεται από την εφαρμογή του σχετικού κανονιστικού πλαισίου, όπως αναφέρεται στην παρ. 17 κατωτέρω, ανάλογα με το μέγεθος του φορέα και την περιοχή στην οποία υλοποιείται το έργο.
8. Δεν εντάσσονται στο Πρόγραμμα δράσεις / έργα που έχουν ήδη ενταχθεί για χρηματοδότηση σε άλλα προγράμματα. Επιπλέον, δεν εντάσσονται έργα που προορίζονται να ενταχθούν σε άλλα προγράμματα, με βάση τα εγκεκριμένα προγραμματικά κείμενα και τις εξειδικεύσεις τους. Επισημαίνεται ότι το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» λειτουργεί συμπληρωματικά άλλων προγραμμάτων, με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών σε δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος των οικείων υποψήφιων Δικαιούχων του Προγράμματος.
9. Για τη σύνταξη των μελετών των προτεινόμενων κτιρίων, πρέπει να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του ν. 4122/2013 (Α' 42) και του ΚΕΝΑΚ όπως και κάθε άλλη νομοθεσία, πρότυπο, προδιαγραφή και κανονισμός που δεν έρχεται σε αντίθεση με αυτούς. Όταν κτίριο χαρακτηρίζεται ότι υπόκειται σε

καθεστώς «ριζικής ανακαίνισης» (σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 12, του ν.4122/2013 και την ΥΑ υπ. αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/6949/72-28.01.2019 (Β' 408)) θα πρέπει με την προτεινόμενη τροποποίηση να πληροί όλες τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης κτιρίων που καθορίζονται με τον ΚΕΝΑΚ και αφορούν, τόσο στο σύνολο του κτιρίου όσο και στα επί μέρους στοιχεία του κτιρίου. Τα κτίρια που εξαιρούνται από την τήρηση των ελάχιστων απαιτήσεων του ΚΕΝΑΚ και ως εκ τούτου δεν πληρούν όλες τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης κτιρίων που καθορίζονται με τον ΚΕΝΑΚ και αφορούν, τόσο στο σύνολο του κτιρίου όσο και στα επί μέρους στοιχεία του κτιρίου, δεν μπορεί να θεωρηθούν ότι υπόκεινται σε ριζική ανακαίνιση εκτός από τα κτίρια της περ. α της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν.4122/2013.

10. Τα κτίρια που εντάσσονται στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» θα πρέπει μετά τις επεμβάσεις να κατατάσσονται κατ' ελάχιστον στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης Β, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ΚΕΝΑΚ και να εξασφαλίζουν τουλάχιστον 30% εξοικονόμηση ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο, όπως και μείωση των εκπομπών CO₂, τουλάχιστον κατά 30%. Οι στόχοι πρέπει να επιτυγχάνονται τόσο με την σύγκριση των ΠΕΑ όσο και με την σύγκριση των ενεργειακών ελέγχων, λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνεισφορά της αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας δεν λαμβάνεται υπόψη. Για το συντελεστή μετατροπής σε πρωτογενή ενέργεια ισχύουν τα σχετικά της ανωτέρω παρ. 4.
11. Είναι επιλέξιμες, σε ποσοστό μέχρι 15% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, οι δαπάνες που αφορούν, αθροιστικά, συστήματα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και έξυπνα συστήματα διαχείρισης ενέργειας.
12. Το προτεινόμενο κτίριο οφείλει να εξασφαλίζει την προσβασιμότητα στα Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Εφόσον δεν πληρείται στο υφιστάμενο κτίριο, πρέπει να έχει εξασφαλιστεί το αργότερο με το πέρας των εργασιών της κάθε αίτησης του Προγράμματος.
13. Οι τεχνικές μελέτες που υποβάλλονται σε στάδιο μελέτης εφαρμογής, θα πρέπει να συνοδεύονται από τις κατά περίπτωση απαιτούμενες αδειοδοτήσεις και εγκρίσεις. Ειδικότερα, σε περίπτωση που προτείνονται επεμβάσεις σε κτίριο χαρακτηρισμένο ως διατηρητέο, απαιτείται θετική γνωμοδότηση από το αντίστοιχο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής. Σε περίπτωση που προτείνονται επεμβάσεις σε κτίριο χαρακτηρισμένο ως μνημείο απαιτείται απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (άρθρο 11 του ν. 4355/2015).
14. Η τελική επιλεξιμότητα των δαπανών από την υλοποίηση των ενταγμένων έργων θα επιβεβαιωθεί με την έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (Β' Π.Ε.Α.) και με την εκπόνηση Ενεργειακού Ελέγχου, μετά το πέρας των εργασιών – επεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης. Στην περίπτωση που με την έκδοση των ανωτέρω στοιχείων δεν επιβεβαιώνεται η επίτευξη της

εξοικονομούμενης ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας (30%) και μείωση κατά 30% των εκπομπών CO₂, καθώς και ο στόχος της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, με την κατ' ελάχιστον κατάταξή τους στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης Β, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ισχύοντος ΚΕΝΑΚ, εκδίδεται απόφαση ανάκλησης της απόφασης ένταξης (Απόφαση Απένταξης) από το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» με όλες τις συνεπαγόμενες κυρώσεις για τον Δικαιούχο Φορέα. Ωστόσο, ο Δικαιούχος διατηρεί το δικαίωμα να αιτηθεί για ένα διάστημα «θεραπείας», διάρκειας έως και 6 μήνες. Κατά το διάστημα αυτό δύναται να καλύψει, με ίδια συμμετοχή, το τμήμα της επένδυσης για την υπολειπόμενη ενεργειακή αναβάθμιση που απαιτείται, ούτως ώστε να καλύπτει τους ανωτέρω στόχους και να παραμείνει στο Πρόγραμμα.

15. Το προτεινόμενο κτίριο πρέπει να κατατάσσεται στην υφιστάμενη κατάστασή του σε κατηγορία ενεργειακής απόδοσης από Γ' έως και Η' [Γ', Δ', Ε', Ζ', Η'], βάσει του άρθρου 10 του ισχύοντος ΚΕΝΑΚ.
16. Το πλαίσιο των επεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, καθώς και ο χρονικός προγραμματισμός δεν πρέπει να παρεμποδίζουν ουσιαστικά τη λειτουργία αυτών.
17. Ο υποψήφιος Δικαιούχος υποβάλλει συμπληρωμένη λίστα ελέγχου/ερωτηματολόγιο και την υπεύθυνη δήλωση για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και για την αξιολόγηση ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης (Παράρτημα II), με την κατάλληλη τεκμηρίωση σχετικά με την μη ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, ή την συμβατότητα της ενίσχυσης με το Ενωσιακό Δίκαιο. Για τα έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, προκειμένου το σύνολο της επιδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί Κρατικών Ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η επιδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση, ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας υποδομών.

Σε περίπτωση που ο φορέας ασκεί οικονομική δραστηριότητα η ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C262/01). Στις περιπτώσεις που υπάρχει κρατική ενίσχυση εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 38 του Κανονισμού 651/2014, όπως ισχύει, ή/και κατά περίπτωση οι διατάξεις του Κανονισμού 1407/2013 της Επιτροπής ΕΕ για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (*deminimis*), όπου καθορίζονται τα όρια σώρευσης. Στην περίπτωση αυτή τα ποσοστά επιδότησης θα διαμορφωθούν στο ανώτατο ποσοστό ένταξης της ενίσχυσης επί του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, που προβλέπεται από την εφαρμογή του ανωτέρω πλαισίου, ανάλογα με το μέγεθος του φορέα και την περιοχή στην οποία υλοποιείται το έργο.

Οι «άυλες» επιλέξιμες υπηρεσίες (παρ. 1.5) θα εξεταστούν στο πλαίσιο του κανονισμού «de minimis» (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας).

Σημειώνεται ότι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του κανονισμού «de minimis» μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής μέχρι το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον εν λόγω κανονισμό. Μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει άλλων κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας μέχρι το σχετικό ανώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφο 2 του κανονισμού. Επιπλέον, απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν χορηγούνται για συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες ή δεν μπορούν να αποδοθούν σε συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφασης που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Στην περίπτωση επιχειρήσεων που:

α) δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, που εμπίπτουν στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου (1)·ή

β) δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων· ή

γ) δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

i) όπου το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις,

ii) όπου η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·

και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού ή ασκούν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις χορηγούμενες στους τελευταίους αυτούς τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι τα οικεία κράτη μέλη διασφαλίζουν, με κατάλληλα μέσα, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση του κόστους, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ήσσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Η ενίσχυση στις επιχειρήσεις που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα δεν εμπίπτουν στον κανονισμό «de minimis» και δεν θα επιχορηγηθούν για αυτές τις δαπάνες.

Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε μία ενιαία επιχείρηση δεν θα υπερβαίνει το ποσό των 200 000,00 ευρώ σε περίοδο τριών οικονομικών ετών, σύμφωνα με τους κανόνες σώρευσης του κανονισμού de minimis.

Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε μία ενιαία επιχείρηση που εκτελεί οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 100 000,00 ευρώ σε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Αυτές οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για την απόκτηση οχημάτων οδικών εμπορευματικών μεταφορών.

Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπίζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

Ο υποψήφιος Δικαιούχος υποβάλλει μαζί με την Αίτηση Ένταξης συμπληρωμένα τα στοιχεία (Παράρτημα II) για τον έλεγχο κρατικής ενίσχυσης.

Υποβάλλονται τα στοιχεία από τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας σχετικά την δραστηριότητά του και με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχει λάβει - σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης όπως έχει οριστεί ανωτέρω - βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και κατά το τρέχον οικονομικό έτος.

Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής μέχρι το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον εν λόγω κανονισμό. Μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται

βάσει άλλων κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας μέχρι το σχετικό ανώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν χορηγούνται για συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες ή δεν μπορούν να αποδοθούν σε συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφασης που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι αρμόδιες αρχές, κατόπιν του ελέγχου, θα ενημερώνουν εγγράφως τον δικαιούχο για το σχετικά με το ενδεχόμενο ποσό της ενίσχυσης, που πρέπει να εκφράζεται σε όρους ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, και να διευκρινίζει ότι πρόκειται για ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Επιπλέον ακολουθείται η σχετική υπ' αριθμ. 59886/ΕΥΚΕ913/11-06-2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών «Λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (Β' 2417 - ΑΔΑ: ΩΦ7Π46ΜΤΛΡ-ΔΝΩ).

Ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος τηρεί αρχείο με όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για να αποδειχθεί ότι έχουν τηρηθεί οι όροι του Κανονισμού, για 10 οικονομικά έτη από την χορήγηση των ενισχύσεων.

Εφόσον, ο υποψήφιος δικαιούχος εμπίπτει στους περιορισμούς των κρατικών ενισχύσεων και όπου τίθεται ζήτημα κρατικής ενίσχυσης και ο δικαιούχος επιλέξει να υπαχθεί στο άρθρο 30 του ΓΑΚ, τότε ο δικαιούχος του προγράμματος θα υποβάλει αίτηση για χορήγηση μεμονωμένης ad hoc ενίσχυση βάσει του άρθρου 38 ΓΑΚ. Οι αιτήσεις εξετάζονται κατά περίπτωση. Η ένταση της ενίσχυσης δεν θα υπερβεί το 30% των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε περιοχές που εμπίπτουν στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε περιοχές που εμπίπτουν στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ (παράγραφος 6). Στην περίπτωση που ο δικαιούχος εμπίπτει στον ΓΑΚ, η

ενσυρμάτωση ή η καλωδίωση για δίκτυα δεδομένων εκτός του κτιρίου, εξαιρούνται από τις επιλέξιμες δαπάνες.

5.2 Ανάλυση Κόστους Προτεινόμενων Επεμβάσεων – Εκτίμηση Προϋπολογισμού

- i. Η υποβολή της Τεχνικής Μελέτης των προτεινόμενων επεμβάσεων σε στάδιο προμελέτης θα περιλαμβάνει και την ανάλυση κόστους των προτεινόμενων επεμβάσεων – εργασιών (εκτίμηση προϋπολογισμού).
- ii. Στην υποβολή Τεχνικών Μελετών των προτεινόμενων επεμβάσεων σε στάδιο μελέτης εφαρμογής (βλέπε στοιχείο με α/α 16 της ενότητας 6), οι υποβαλλόμενες Τεχνικές Μελέτες πρέπει να έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τις εγκεκριμένες προδιαγραφές και να συνοδεύονται από τις προβλεπόμενες άδειες και εγκρίσεις. Το κόστος των προτεινόμενων επεμβάσεων αποτυπώνεται στον Προϋπολογισμό των εγκεκριμένων Τεχνικών Μελετών, ο οποίος συντάσσεται σύμφωνα με τις προμετρήσεις εργασιών και τηρεί τον ισχύοντα Κανονισμό Περιγραφικών Τιμολογίων Εργασιών για Δημόσιες Συμβάσεις Έργων [υπ' αριθ. ΔΝΣγ/οικ.35577/ΦΝ 466/04–05–2017 (Β' 1746) Απόφαση Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει].

Στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης δεν επιδοτούνται:

- δαπάνες που αφορούν σε συνήθεις επεμβάσεις συντήρησης,
- λοιπός εξοπλισμός που δεν συμβάλει στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, βάσει ΚΕΝΑΚ.

6. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Οι υποψήφιοι Δικαιούχοι υποβάλλουν τις Αιτήσεις Ένταξης στην πλατφόρμα του πληροφοριακού συστήματος στην ιστοσελίδα <http://hlektro.gov.gr>.

Η διαδικασία υποβολής της Αίτησης Ένταξης θα ολοκληρώνεται σε δύο στάδια. Κατά το πρώτο στάδιο υποβολής, ο υποψήφιος δικαιούχος θα αιτείται και θα δεσμεύει προϋπολογισμό, αφού αναρτήσει τα δικαιολογητικά που θα καθιστούν επιλέξιμο το/τα κτίριο/α της Αίτησης. Ενώ κατά το δεύτερο στάδιο υποβολής, θα αναρτώνται συμπληρωματικά όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

1° Στάδιο Αίτησης - Δικαιολογητικά:

Ο υποψήφιος Δικαιούχος θα συνδέεται στην πλατφόρμα του πληροφοριακού συστήματος με τους μοναδικούς κωδικούς taxis, που αφορούν στο Α.Φ.Μ. του νομικού του προσώπου. Κατόπιν, θα αναρτάται από το χρήστη το δικαιολογητικό έγγραφο, το οποίο θα αποδεικνύει την εξουσιοδότηση που έχει από τον

υποψήφιο Δικαιούχο για την υποβολή της Αίτησης Ένταξης. Αυτόματα, ο χρήστης λαμβάνει μοναδικούς κωδικούς για τη δημιουργία προφίλ στην πλατφόρμα του πληροφοριακού συστήματος, με σκοπό να προβεί στην Αίτηση Ένταξης.

Αφού ο χρήστης εκκινήσει την Αίτηση Ένταξης δηλώνει:

- τα στοιχεία του υποψήφιου Δικαιούχου,
- τη Μέθοδο Υλοποίησης (Ανάθεση Δημόσιας Σύμβασης του ν. 4412/2016 (Α' 147), ή Σύμβαση Ενεργειακής Απόδοσης των ν. 3855/2010 (Α' 95) και ν. 4342/2015 (Α' 143) όπως ισχύει)
- το ποσοστό επιδότησης,

και αναφορικά με το/τα κτίριο/α

- το χαρακτηριστικό όνομα,
- την πολεοδομική χρήση,
- τη διεύθυνση,
- τον αριθμό παροχής ρεύματος,
- την ωφέλιμη επιφάνεια, για κάθε κτίριο και
- τη συνολική επιφάνεια, για κάθε κτίριο

Αφού δηλωθούν τα ανωτέρω στοιχεία, θα αναρτώνται τα κάτωθι δικαιολογητικά:

Πίνακας 3: Δικαιολογητικά 1^{ου} Σταδίου Αίτησης

A/A	Δικαιολογητικά
1	Έγγραφα Ιδιοκτησιακού Καθεστώτος
2	Νομιμοποιητικά Έγγραφα Κτιρίου/ων
3	Αποδεικτικό Έγγραφο ή βεβαίωση ότι κάθε κτίριο (υποέργο) δεν είχε χαρακτηριστεί ότι υπόκειται σε καθεστώσ ριζικής ανακαίνισης
4	Δελτίο Πρωτοβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου
5	Τεχνική Μελέτη
6	Στοιχεία Αρμοδιότητας του υποψήφιου Δικαιούχου για την Αίτησης Ένταξης
7	Απόφαση του αρμόδιου οργάνου για την Αίτηση Ένταξης
8	Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (Π.Ε.Α.)
9	Τελευταία Έκθεση Ενεργειακού Ελέγχου (Α' ενεργειακός έλεγχος)
10	Έντυπα -λίστα ελέγχου ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης (Παράρτημα II)

1. Στοιχεία που τεκμηριώνουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς του προτεινόμενου κτιρίου. Σε περίπτωση που το προτεινόμενο κτίριο ανήκει σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης αλλά η επικαρπία ανήκει στον Δικαιούχο τότε αρκεί η σύμφωνη γνώμη του ψιλού κύριου. Σε περίπτωση που το προτεινόμενο κτίριο δεν είναι ιδιόκτητο, απαιτείται η ύπαρξη παραχωρητηρίου, για όσο διάστημα απαιτείται προκειμένου να αποσβεστούν (σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος) πλήρως οι σχετικές ενισχύσεις από

- το πρόγραμμα και σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον 12 ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του κάθε έργου, καθώς και δήλωση του ιδιοκτήτη με την οποία βεβαιώνει ότι: (α) έχει λάβει γνώση και συμφωνεί με την υποβολή της πρότασης από τον υποψήφιο Δικαιούχο, (β) συμφωνεί με την εκτέλεση των προτεινόμενων εργασιών για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.
2. Στοιχεία νομιμότητας βάσει της οικοδομικής άδειας ανέγερσης. Στην περίπτωση που ο φορέας του κτιρίου δε διαθέτει οικοδομική άδεια, ή αυτή δεν ανταποκρίνεται στην τρέχουσα κατάσταση του κτιρίου, θα πρέπει να προσκομισθεί σχετικό νομομοποιητικό έγγραφο, από το οποίο να προκύπτει ότι το εν λόγω κτίριο υφίσταται νόμιμα.
  3. Έγγραφο που θα αποδεικνύει ότι στο προτεινόμενο κτίριο δεν έχουν πραγματοποιηθεί οικοδομικές εργασίες και αντικατάσταση τεχνικών συστημάτων (μετά την έναρξη ισχύος του ΚΕΝΑΚ), ή / και βεβαίωση ότι στο προτεινόμενο κτίριο οι εργασίες που εκτελέστηκαν δεν χαρακτηρίζουν το κτίριο ότι υπόκειται σε καθεστώς ριζικής ανακαίνισης (με ανάλυση αυτού σύμφωνα με την σχετική ΥΑ υπολογισμού της ριζικής ανακαίνισης).
  4. Δελτίο Πρωτοβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου, υποβληθέν στον ΟΑΣΠ.
  5. Τεχνική Μελέτη των προτεινόμενων επεμβάσεων σε στάδιο προμελέτης.
  6. Στοιχεία (όπως κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων) που τεκμηριώνουν ότι ο υποψήφιος Δικαιούχος έχει την αρμοδιότητα υποβολής της Αίτησης Ένταξης του προτεινόμενου έργου.
  7. Απόφαση του αρμόδιου οργάνου του υποψήφιου Δικαιούχου για την Αίτηση Ένταξης στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», με την οποία επιπλέον θα αποδέχεται τους όρους της παρούσας Πρόσκλησης και θα καθορίζει τη Μέθοδο Υλοποίησης των προτεινόμενων επεμβάσεων (υλοποίηση μέσω Ανάθεση Δημόσιας Σύμβασης του ν. 4412/2016 (Α' 147), ή μέσω Σύμβασης Ενεργειακής Απόδοσης των ν. 3855/2010 (Α' 95) και ν. 4342/2015 (Α' 143) όπως ισχύει). Η εν λόγω απόφαση δεσμεύει τον υποψήφιο Δικαιούχο μετά την έκδοση της Απόφασης ένταξης για τη συνολολόγηση του Επενδυτικού Δανείου με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.
  8. Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (Α' ΠΕΑ), το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί μετά την έναρξη ισχύος του ισχύοντος ΚΕΝΑΚ και να ανταποκρίνεται στην υφιστάμενη κατάσταση του κτιρίου. Κατατίθεται τόσο το ΠΕΑ (pdf) όσο και το αρχείο υπολογισμών (xml) του ΠΕΑ. Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση πρέπει να τεκμηριώνεται ότι το προτεινόμενο κτίριο, μετά την ολοκλήρωση των επεμβάσεων, να κατατάσσεται κατ' ελάχιστον στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης Β', σύμφωνα με το άρθρο 10 του ΚΕΝΑΚ και να εξασφαλίζεται τουλάχιστον 30% εξοικονόμηση ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο, όπως και μείωση των εκπομπών CO₂, τουλάχιστον κατά 30%.
  9. Τελευταία έκθεση Ενεργειακού Ελέγχου, (Α' ενεργειακός έλεγχος) που αφορά, αποκλειστικά, το κτίριο της αίτησης, που έχει εκπονηθεί και υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4342/2015, την

οικ.175275-22.5.2018 (Β' 1927) Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, «Συστήματα αναγνώρισης προσόντων και πιστοποίησης Ενεργειακών Ελεγκτών - Μητρώο Ενεργειακών Ελεγκτών και Αρχείο Ενεργειακών Ελέγχων» και με τις σχετικές οδηγίες και τα υποδείγματα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Επισημαίνεται ότι πρέπει να τεκμηριώνεται ότι το προτεινόμενο κτίριο, μετά την ολοκλήρωση των επεμβάσεων, να εξασφαλίζεται τουλάχιστον 30% εξοικονόμηση ετήσιας πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο, όπως και μείωση των εκπομπών CO₂, τουλάχιστον κατά 30%. Το αποδεικτικό της βεβαίωσης υποβολής της έκθεσης Ενεργειακού Ελέγχου στο ηλεκτρονικό Αρχείο Ενεργειακών Ελέγχων του ΥΠΕΝ δύναται να υποβληθεί και κατά το 2ο στάδιο υποβολής της αίτησης. Σε περίπτωση μη υποβολής της ανωτέρω βεβαίωσης, η αίτηση οδηγείται σε διαδικασία απένταξης, χωρίς καμία αξίωση επί του προϋπολογισμού που δεσμεύεται με την αίτηση.

10. Συμπληρωμένα τα στοιχεία για τον έλεγχο και αξιολόγηση ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης (Παράρτημα II).

Στο στάδιο αυτό δηλώνεται, βάσει της Τεχνικής Μελέτης η οποία συντάχθηκε σύμφωνα με τον ενεργειακό έλεγχο, το ποσό στο οποίο αφορά η Αίτηση. Κάθε Αίτηση δεσμεύει το ποσό, το οποίο τεκμηριωμένα (από την προμελέτη) αιτείται, μέχρις εξάντλησης των διαθέσιμων πόρων. Σημειώνεται ότι ο προϋπολογισμός που θα αιτηθεί σε αυτό το στάδιο δε δύναται να προσαυξηθεί σε καμία περίπτωση.

2^ο Στάδιο Αίτησης - Δικαιολογητικά:

Αφού η Αίτηση έχει υποβληθεί κατά το 1^ο Στάδιο, ο Αιτών Φορέας πρέπει να προσκομίσει τα κάτωθι δικαιολογητικά, ώστε η Αίτηση να θεωρείται πλήρης. Κατόπιν της ολοκλήρωσης της υποβολής του 2^{ου} σταδίου, θα προχωρήσει ο έλεγχος και ένταξη αυτής (βλέπε ενότητα 8). Σημειώνεται πως από την έγκριση - ολοκλήρωση του 1^{ου} Σταδίου της Αίτησης από τον φορέα ελέγχου του προγράμματος, ο υποψήφιος Δικαιούχος υποχρεούται να ολοκληρώσει και το 2^ο Στάδιο εντός 150 ημερών. Ειδικά για τα προστατευόμενα κτίρια (διατηρητέα και μνημεία) το ως άνω όριο είναι 240 ημέρες. Με την άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, η Αίτηση Ένταξης αυτομάτως θεωρείται άκυρη. Ωστόσο, ο υποψήφιος Δικαιούχος διατηρεί το δικαίωμα να αιτηθεί, για την ίδια χρήση κτιρίων, εκ νέου μετά από 30 ημέρες.

Πίνακας 4: Δικαιολογητικά 2^{ου} Σταδίου Αίτησης

A/A	Δικαιολογητικά
1	Τεχνικό Δελτίο Έργου
2	Ανάληψη Καθηκόντων Αναθέτουσας Αρχής από άλλο Φορέα
3	Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων Ο.Τ.Α.
4	Αποδεικτικό Έγγραφο μη ένταξης σε κάποιο άλλο χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα για το/τα κτίριο/α της Αίτησης
5	Έκθεση Σκοπιμότητας
6	Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης

7	Τεύχη Δημοπράτησης
8	Βεβαίωση – Δήλωση ανάληψης λειτουργίας και συντήρησης του έργου
9	Εγκριτικές αποφάσεις μελετών
10	Πίνακας αποτύπωσης Υποστηρικτικών Μελετών και Ωρίμανσης
11	Πίνακας αποτύπωσης Αδειών και Εγκρίσεων
12	Στοιχεία για τη Διοικητική και Επιχειρησιακή επάρκεια του υποψήφιου Δικαιούχου
13	Στοιχεία για τη Χρηματοοικονομική Ικανότητα του υποψήφιου Δικαιούχου
14	Τεχνικές Μελέτες
15	Στοιχεία Μελέτης, Ανάλυση Κόστους – Οφέλους για ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ
16	Έντυπα -λίστα ελέγχου ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης (Παράρτημα II)
17	Αιτιολόγηση των τιμών των Δεικτών Παρακολούθησης
18	Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου/Διηρημένης Ιδιοκτησίας
19	Δελτίο Πρωτοβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου

1. Τεχνικό Δελτίο Έργου, όπως θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του προγράμματος.
2. Στην περίπτωση όπου ο υποψήφιος Δικαιούχος δεν διαθέτει την απαιτούμενη τεχνική επάρκεια κατά το άρθρο 44 του ν. 4412/2016, οφείλει να προσκομίσει απόφαση από το αρμόδιο συλλογικό του όργανο για την ανάληψη των καθηκόντων της Αναθέτουσας Αρχής από τεχνική υπηρεσία άλλου φορέα (Φορέας Υλοποίησης) και να συνυποβάλει τη σύμφωνη γνώμη του Φορέα Υλοποίησης και το σχέδιο της Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ των δύο φορέων, είτε για την σύναψη σύμβασης παροχής τεχνικών υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 52.
3. Στην περίπτωση υποψήφιων Δικαιούχων ΟΤΑ το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ), βάσει της παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 4843/2021. Στο ΣΕΑΚ θα πρέπει να περιλαμβάνεται με προτεραιότητα το προτεινόμενο κτίριο. Σε περίπτωση που ο αιτών ΟΤΑ δεν έχει ετοιμάσει το ΣΕΑΚ, κατά το αντίστοιχο υπόδειγμα, το οποίο είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ, θα δεσμεύεται εγγράφως για την τήρηση των οριζόμενων της παρ.12 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015.
4. Βεβαίωση/υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου Δικαιούχου ότι η προτεινόμενη επέμβαση δεν έχει ήδη ενταχθεί για χρηματοδότηση σε κάποιο άλλο χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα και ότι δεν υφίσταται άμεσα δυνατότητα να ενταχθεί.
5. Έκθεση Σκοπιμότητας, από την οποία να προκύπτει ότι το προτεινόμενο κτίριο περιλαμβάνεται με προτεραιοποίηση στο ΣΕΑΚ. Στην έκθεση σκοπιμότητας θα περιλαμβάνεται η Τεχνική Περιγραφή του έργου, καθώς και ανάλυση κόστους των προτεινόμενων επεμβάσεων.
6. Χρονοδιάγραμμα για την εκτίμηση της ρεαλιστικής υλοποίησης.
7. Τεύχη Δημοπράτησης (Εγκεκριμένα Τεύχη), εφόσον υφίστανται.

8. Βεβαίωση – Δήλωση ανάληψης λειτουργίας και συντήρησης του έργου.
9. Εγκριτικές αποφάσεις μελετών.
10. Πίνακας αποτύπωσης των αναγκαίων, τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης της προτεινόμενης επέμβασης.
11. Πίνακας αποτύπωσης των αδειών και εγκρίσεων του συνόλου των προτεινόμενων επεμβάσεων και του αντίστοιχου βαθμού προόδου.
12. Στοιχεία για τη Διοικητική και Επιχειρησιακή επάρκεια του υποψήφιου Δικαιούχου (ή του Φορέα Υλοποίησης). Για την Διοικητική και Οργανωτική επάρκεια του υποψήφιου Δικαιούχου είναι επαρκές το εφαρμοζόμενο από το Φορέα «Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ» στο οποίο περιγράφεται η εφαρμοζόμενη Διαδικασία, ώστε να εξασφαλίζεται η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων του Προγράμματος. Σε ό,τι αφορά στην Ομάδα Επίβλεψης του αιτούμενου έργου, πρέπει να δηλωθεί σε μορφή πίνακα η σχετική ομάδα, τα μέλη που την απαρτίζουν, η ειδικότητα των μελών και η εκτίμηση απασχόλησής τους (σε ανθρωπομήνες απασχόλησης ή το μέσο ποσοστό απασχόλησης) κατά τη διάρκεια του έργου, καθώς επίσης και η απασχόληση (ποσοστιαία) του κύριου επιβλέποντα σε άλλα τεχνικά έργα την ίδια χρονική περίοδο με το προτεινόμενο έργο. Επιπλέον, πρέπει να τεκμηριωθεί η εμπειρία της ομάδας έργου στην επίβλεψη και υλοποίηση συναφών έργων.
13. Στοιχεία για τη χρηματοοικονομική ικανότητα του υποψήφιου Δικαιούχου, καθώς και απόφαση του αρμόδιου συλλογικού του οργάνου, που θα τον δεσμεύει ρητά για την κάλυψη ενδεχόμενων ιδίων δαπανών, εφόσον απαιτείται. Σε περίπτωση δηλαδή, όπου η εκτίμηση του Προϋπολογισμού υπερβαίνει το όριο που τίθεται στα στοιχεία με α/α (4) και (5) της ενότητας 5.1.
14. Τεχνικές Μελέτες (στάδιο μελέτης εφαρμογής), και κατά περίπτωση απαιτούμενες αδειοδοτήσεις και εγκρίσεις. Δηλαδή σε περίπτωση που προτείνεται επέμβαση σε κτίριο χαρακτηρισμένο ως Διατηρητέο / Μνημείο απαιτείται αντίστοιχα και η θετική γνωμοδότηση από το αντίστοιχο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής / Απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.
15. Στοιχεία μελέτης, ανάλυση κόστους – οφέλους για την τεκμηρίωση των επεμβάσεων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, εφόσον επιλέγεται η εγκατάστασή τους.
16. Συμπληρωμένα τα στοιχεία για τον έλεγχο και αξιολόγηση ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης (Παράρτημα II), για υποψήφιους δικαιούχους που έχουν ήδη υποβάλει αίτηση (Α φάση) χωρίς να απαιτείται η συμπλήρωση τους.
17. Αιτιολόγηση των τιμών των Δεικτών Παρακολούθησης του προτεινόμενου Έργου.
18. Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου/Διηρημένης Ιδιοκτησίας για το/τα κτίριο/α που θα αιτηθεί ο υποψήφιος Δικαιούχος.
19. Δελτίο Πρωτοβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου και δεν έχουν χαρακτηριστεί κατηγορίας Α.

Σημειώνεται ότι κατά την διάρκεια της αξιολόγησης δύναται να ζητηθούν από τον υποψήφιο Δικαιούχο πρόσθετες πληροφορίες (διευκρινίσεις / συμπληρωματικά στοιχεία), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 8.

Αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των Αιτήσεων Ένταξης, την συμπλήρωση του Τεχνικού Δελτίου και άλλες διευκρινίσεις παρέχονται με αποστολή σχετικού ηλεκτρονικού μηνύματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση, ή στη γραμμή τηλεφωνικής επικοινωνίας του Προγράμματος.

7. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Η έναρξη υποβολής των Αιτήσεων Ένταξης της παρούσας Πρόσκλησης του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» γίνεται από την 1^η Σεπτεμβρίου 2022, μέσω της ιστοσελίδας του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» στον ιστότοπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και στον ιστότοπο του Ταμείου Παρακαταθηκών & Δανείων.

Στην παρούσα Πρόσκληση ακολουθείται η άμεση αξιολόγηση. Η υποβολή των αιτήσεων ένταξης γίνεται έως την 30^η Απριλίου 2023 ή μέχρις εξάντλησης των διαθέσιμων πόρων. Στην περίπτωση εξάντλησης της προς διάθεση Δημόσιας Δαπάνης της παρούσας Πρόσκλησης οι επόμενες αιτήσεις αυτής θα θεωρηθούν επιλαχούσες.

Η παρούσα Πρόσκληση δύναται να ανακληθεί αιτιολογημένα, λαμβάνοντας υπ' όψιν την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος.

Η ενημέρωση και η επικοινωνία των υποψήφιων Δικαιούχων γίνεται μέσω της ιστοσελίδας του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ».

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ

Η αξιολόγηση της επιλεξιμότητας των Αιτήσεων Ένταξης πραγματοποιείται από τον Φορέα Ελέγχου του Προγράμματος, στη βάση των απαιτήσεων της παρούσας Πρόσκλησης.

Οι Αιτήσεις Ένταξης, αφού υποβληθούν ολοκληρωμένα, αξιολογούνται αυτοτελώς, με σειρά προτεραιότητας, με βάση τη σειρά υποβολής τους στην πλατφόρμα του πληροφοριακού συστήματος από το 1^ο Στάδιο Αίτησης (άμεση αξιολόγηση). Εφόσον πληρούνται τα κριτήρια κατά τις απαιτήσεις του πληροφοριακού συστήματος στο 1^ο Στάδιο, γίνεται η υποβολή της αίτησης και εκδίδεται αριθμός πρωτοκόλλου. Κατόπιν, ακολουθεί το 2^ο Στάδιο της Αίτησης, μετά την ολοκλήρωση του οποίου η Αίτηση Ένταξης έχει υποβληθεί πλήρως.

Μετά την πλήρη υποβολή της Αίτησης Ένταξης από τον υποψήφιο Δικαιούχο, η διαδικασία για την αξιολόγησή τους και την ενδεχόμενη ένταξή τους στο Πρόγραμμα ακολουθεί τα εξής βήματα:

Αξιολόγηση των Αιτήσεων Ένταξης σε δύο στάδια:

1° Στάδιο: Πληρότητα της Αίτησης Ένταξης.

Στο Στάδιο αυτό πραγματοποιείται έλεγχος πληρότητας δικαιολογητικών του 1^{ου} σταδίου αίτησης και δύναται να ζητηθούν πρόσθετες πληροφορίες (διευκρινίσεις / συμπληρωματικά στοιχεία μικρής κλίμακας), θέτοντας χρονικό περιορισμό 20 εργάσιμων ημερών από την ενημέρωση του Αιτούντος Φορέα ως προς τα απαιτούμενα στοιχεία.

Με την άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας ή σε περίπτωση που η Αίτηση Ένταξης δεν καλύπτει τις προϋποθέσεις Πληρότητας, η Αίτηση Ένταξης αξιολογείται αρνητικά στο 1^ο Στάδιο της Πληρότητας. Ο φορέας ελέγχου ολοκληρώνει τον έλεγχο των δικαιολογητικών του Α' σταδίου εντός 20 ημερών.

2° Στάδιο: Αξιολόγηση των Αιτήσεων Ένταξης .

Ο έλεγχος γίνεται με βάση τα κριτήρια του άρθρου 5 της παρούσας απόφασης. Διατηρείται το δικαίωμα να ζητηθούν πρόσθετες πληροφορίες (διευκρινίσεις / συμπληρωματικά στοιχεία) στο 2^ο Στάδιο της Αξιολόγησης, θέτοντας χρονικό περιορισμό 40 εργάσιμων ημερών για την αποστολή των απαιτούμενων στοιχείων.

Με την άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, ή σε περίπτωση που η Αίτηση Ένταξης δεν καλύπτει τα υποχρεωτικά κριτήρια Αξιολόγησης, η Αίτηση Ένταξης αξιολογείται αρνητικά σε αυτό το Στάδιο. Ο φορέας ελέγχου ολοκληρώνει τον έλεγχο των δικαιολογητικών του Β' σταδίου εντός 40 ημερών.

Με βάση τα αποτελέσματα της Αξιολόγησης της Αίτησης Ένταξης διαμορφώνεται εισήγηση του Φορέα Ελέγχου και η Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας προβαίνει στην εισήγηση για την έκδοση της Απόφασης, ή την Απόφαση Απόρριψης του έργου στο Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Εφόσον, με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου - αξιολόγησης των αιτήσεων, ο Φορέας Ελέγχου εισηγείται την μη αποδοχή ή απόρριψη αίτησης ένταξης στο πρόγραμμα, ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος επικυρώνει με σχετική Απόφαση το αποτέλεσμα της αξιολόγησης και το κοινοποιεί -ως προσωρινή απόφαση απόρριψης - στον υποψήφιο δικαιούχο φορέα. Επί της απόφασης παρέχεται το δικαίωμα υποβολής ένστασης από την πλευρά των υποψήφιων δικαιούχων.

Ένσταση υποβάλεται ηλεκτρονικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερολογιακών ημερών, από την επομένη της κοινοποίησης του αρνητικού αποτελέσματος της αξιολόγησης. Ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος παραλαμβάνει τις ενστάσεις και εισηγείται για την αποδοχή (εν μέρει ή πλήρως) ή απόρριψη της ένστασης και την έκδοση της αντίστοιχης απόφασης ένταξης ή απόρριψης στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Η διαδικασία που ακολουθείται έχει τα εξής στάδια:

- Η απόφαση ένταξης αποστέλλεται από τη Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας του ΥΠΕΝ στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, προκειμένου να εγκριθεί η χορήγηση του δανείου και οι όροι συνομολόγησής του.
- Μετά τη λήψη της απόφασης του Δ.Σ. του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων περί έγκρισης χορήγησης του δανείου, αποστέλλεται στο Δικαιούχο πλέον Φορέα σχετική έγγραφη ανακοίνωση με την οποία ζητείται η λήψη απόφασης του αρμόδιου οργάνου του περι:
  - i. Αποδοχής των όρων του δανείου.
  - ii. Εξουσιοδότησης του νόμιμου εκπροσώπου του Δικαιούχου Φορέα για τη συνομολόγηση τη δανειακής σύμβασης.
- Ο Δικαιούχος Φορέας θα υποβάλει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων την ως άνω απόφαση και το έγγραφο με το οποίο αυτή κοινοποιείται (σε όσες περιπτώσεις απαιτείται) στην κατά τόπο αρμόδια Εποπτική Αρχή (π.χ. Αποκεντρωμένη Διοίκηση για τους Ο.Τ.Α.) για έλεγχο νομιμότητας είτε ηλεκτρονικά με ανάρτηση στην πλατφόρμα που δημιουργείται στο πληροφοριακό σύστημα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων είτε σε φυσική μορφή μέχρι τη θέση της πλατφόρμας σε λειτουργία, προκειμένου να καταρτιστεί και να του αποσταλεί σχέδιο δανειστικού συμβολαίου.
- Το σχέδιο του δανειστικού συμβολαίου, εφόσον απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 324 του ν. 4700/2020, αποστέλλεται από το Δικαιούχο Φορέα στο Ελεγκτικό Συνέδριο για διενέργεια προληπτικού ελέγχου νομιμότητας.
- Η δανειακή σύμβαση συνομολογείται στο ποσό της απόφασης ένταξης. Αν το ενταγμένο έργο αναλύεται σε επιμέρους υποέργα, συνομολογούνται διακριτές δανειακές συμβάσεις στο ποσό της προϋπολογιζόμενης για κάθε υποέργο δανειοδότησης, με ημερομηνία έναρξης εξυπηρέτησης την 1η Ιανουαρίου του επομένου έτους από την σύναψη της σύμβασης ανάθεσης του υποέργου, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο χρόνο ολοκλήρωσής του όπως αυτός αναφέρεται στην απόφαση ένταξης.
- Το ποσό του χορηγούμενου δανείου περιορίζεται στο τελικό του ύψος μετά την προσκόμιση από το δικαιούχο της σχετικής σύμβασης ανάθεσης εκτέλεσής του με απόσβεση του τυχόν υπερβάλλοντος ποσού.

Ροή Εκταμιεύσεων

1. Οι εκταμιεύσεις πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ» της ΚΥΑ του προγράμματος.

10. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ

Ο Δικαιούχος Φορέας αναλαμβάνει και υποχρεούται:

(i) Να υλοποιήσει αποτελεσματικά το Έργο και να διασφαλίσει την επίτευξη των Επιχειρησιακών ρυθμίσεων και των στόχων αυτού, σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης Ένταξης.

(ii) Να προβαίνει, όπου απαιτείται για την υλοποίηση του Έργου, στη σύναψη συμβάσεων ή/και την παρακολούθηση της εκτέλεσης αυτών, σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης του Έργου, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.

(iii) Να καταχωρεί στο πληροφοριακό σύστημα τα δεδομένα τα οποία είναι αναγκαία για την παρακολούθηση, αξιολόγηση, δημοσιονομική διαχείριση, επαλήθευση και έλεγχο του Έργου.

(iv) Να αναθέσει σε Ανεξάρτητο Ενεργειακό Ελεγκτή και σε Ανεξάρτητο Ενεργειακό Επιθεωρητή την επιβεβαίωση της επίτευξης του στόχου του Έργου και να υποβάλει τις εκθέσεις αυτού στον Φορέα Διαχείρισης και στον Φορέα Ελέγχου. Ο Ενεργειακός Ελεγκτής και ο Ενεργειακός Επιθεωρητής επιλέγονται σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 εφόσον ο Δικαιούχος Φορέας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του, άλλως σύμφωνα με τους εφαρμοστέους για τον Δικαιούχο Φορέα κανόνες περί ανάθεσης συμβάσεων.

(v) Να συντάσσει και να υποβάλλει στο πληροφοριακό σύστημα, όποια στοιχεία απαιτηθούν από τον Φορέα διαχείρισης / Φορέα Ελέγχου προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή υλοποίηση του Έργου.

(vi) Να εποπτεύει τα στάδια εκτέλεσης των συμβάσεων του Έργου από τον Ανάδοχο και να προβαίνει στην πληρωμή του Αναδόχου, σύμφωνα με τους όρους της εκάστοτε σύμβασης.

(vii) Να τηρεί ηλεκτρονικό και έγχαρτο φάκελο φυσικού και οικονομικού αντικειμένου για το Έργο και να παρέχει απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία αυτού σε κάθε αρμόδιο όργανο, τον οποίο διατηρούν για πέντε (5) έτη μετά την αποπληρωμή του Έργου, εκτός εάν προβλέπεται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από άλλες ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, να παρέχει αμελλητί τις πληροφορίες που ζητούνται από τον Φορέα Διαχείρισης – Φορέα Ελέγχου ή/και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης του Έργου.

(viii) Να τηρεί το θεσμικό πλαίσιο, που αφορά στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

(ix) Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα και τον Ανεξάρτητο Ελεγκτή, τόσο στην έδρα του, όσο και στους χώρους υλοποίησης του Έργου, και να

διευκολύνει τον έλεγχο (διοικητικό ή/και επιτόπιο) προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση του Έργου, εφόσον ζητηθεί.

(x) Να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την Έργο, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αφορούν την Υλοποίηση του Έργου.

Για την ολοκλήρωση του έργου υποβάλλονται τα δικαιολογητικά:

1. Β' Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης.
2. Β' Ενεργειακός Έλεγχος.
3. Οικοδομική Άδεια ή ενημέρωση φακέλου αδειας, για την εκτέλεση των επεμβάσεων (όπου απαιτείται).
4. Πιστοποιητικό Ελέγχου Κατασκευής (ΠΕΚ).
5. Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου.
6. Φωτογραφική τεκμηρίωση των υλοποιημένων εργασιών (πριν και μετά τις παρεμβάσεις).
7. Αντίγραφο πιστοποίησης των ενεργειακών χαρακτηριστικών / δελτίο προϊόντος (όπου απαιτείται).
8. Πρωτόκολλο Προσωρινής Παραλαβής ή / και Πρωτόκολλο Οριστικής Παραλαβής και ΦΑΥ.
9. Πρωτόκολλο Διοικητικής Παραλαβής για Χρήση.
10. Τιμολόγια παροχής υπηρεσιών για όλες τις υποστηρικτικές μελέτες / υπηρεσίες (όπως για ενεργειακή επιθεώρηση Α' και Β' ΠΕΑ, Α' και Β' ενεργειακό έλεγχο, μελέτες κ.α.).
11. Στην περίπτωση υποψήφιων Δικαιούχων ΟΤΑ αποδεικτικό υποβολής των Σχεδίων Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ), βάσει της παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 4843/2021.
12. Απόφαση ορισμού ενεργειακού υπευθύνου.
13. Υπεύθυνη Δήλωση από τον Δικαιούχο Φορέα και από τον Ενεργειακό Υπεύθυνο ότι εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην υπ. αρ. Δ6/Β/14826/17-06-2008 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1122) όπως ισχύει και περιγραφή του συστήματος διαχείρισης ενέργειας που εφαρμόζεται.
14. Αποδεικτικά διασφάλισης της ορθής και κατά το νόμο εναλλακτικής διαχείρισης (επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση) των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.) ή ότι δεν παρήχθησαν Α.Ε.Κ.Κ.

Σε κάθε περίπτωση το συνολικό ποσό των παραστατικών (εξοφλημένα και επί πιστώσει) συγκροτεί το υλοποιηθέν κόστος του έργου (παρεμβάσεις και λοιπές δαπάνες) που καταχωρείται στο πληροφοριακό σύστημα.

Συνοποβάλλονται τα ηλεκτρονικά αρχεία και στοιχεία για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης / ελέγχου του κτιρίου.

Η μη τήρηση, από τον Δικαιούχο Φορέα, των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος συνεπάγεται την ανάκληση/τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης και ανάκτηση των ποσών που καταβλήθηκαν από το ΠΔΕ ή την αναπροσαρμογή αυτών.

11. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Στο πλαίσιο του Προγράμματος κάθε Δικαιούχος Φορέας οφείλει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες δημοσιότητας σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να ενημερώνονται από την επίσημη διαδικτυακή πύλη του Προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 241/2021 και του άρθρου 6 της υπ. Αριθμ 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4498) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» περί πληροφόρησης, επικοινωνίας και δημοσιότητας.

Ο Φορέας Διαχείρισης (ΔΕΠΕΑ/ΥΠΕΝ) του προγράμματος και ο Φορέας Ελέγχου (ΚΑΠΕ) αναλαμβάνουν:

- (i) Να μεριμνούν ώστε να δίδεται επαρκής πληροφόρηση και δημοσιότητα στις Δράσεις/Έργα, σύμφωνα με τον Κανονισμό, τη Χρηματοδοτική Συμφωνία, τη Συμφωνία Χορήγησης Δανείου και τη Στρατηγική Δημοσιότητας και τον Οδηγό Επικοινωνίας της Υπηρεσίας Συντονισμού.
- (ii) Να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του ΤΑΑ που δημοσιοποιεί η ΕΥΣΤΑ και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του Υπουργείου Ευθύνης και του Φορέα Υλοποίησης και του Έργου, σύνοψη του Έργου, ημερομηνία έναρξης του Έργου, ημερομηνία λήξης του Έργου, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης του Έργου.
- (iii) Να προβάλλουν σε όλες τις δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας που υλοποιούν, το έμβλημα της Ένωσης, με αναφορά στην Ένωση με την ένδειξη «χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση – NextGeneration EU» και να τίθεται το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (iv) Να αναρτούν στον διαδικτυακό τόπο τους, αν υπάρχει, στοιχεία του Έργου, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογη με το επίπεδο της στήριξης, στόχους και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.

Οι όροι επικοινωνίας – δημοσιότητας και τα λογότυπα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://greece20.gov.gr/epikoinwnia-dimosiotita/>

12. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Για την ενημέρωση των Δικαιούχων Φορέων λειτουργεί γραφείο ενημέρωσης και πληροφόρησης (Help Desk) από τον Φορέα Ελέγχου, το «Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας» (Κ.Α.Π.Ε.), το οποίο απαντά σε ερωτήματα σχετικά με την παροχή ενημέρωσης, διευκρινίσεων, για την λειτουργία και την υλοποίηση του Προγράμματος, όπως και του συστήματος διοίκησης και διαχείρισής του, την παροχή διευκρινίσεων και την υποστήριξη των δικαιούχων φορέων στην υποβολή των αιτημάτων εκταμίευσης του επενδυτικού δανείου (όπως υποβολή των αιτήσεων, την υπαγωγή στο Πρόγραμμα, τη διαδικασία υλοποίησης των παρεμβάσεων και τη διαδικασία πιστοποίησης και καταβολής των κινήτρων).

Πληροφορίες σχετικά με το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» και πληροφορίες για την υποβολή Αιτήσεων Ένταξης βρίσκονται μέσω της ιστοσελίδας του Προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» στον ιστότοπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, hlekttra.gov.gr,

Η ανωτέρω ιστοσελίδα αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας, δημοσιότητας με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

13. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στο Πρόγραμμα συνιστά εξουσιοδότηση προς τις αρμόδιες Αρχές και Υπηρεσίες, τον Φορέα Διαχείρισης (ΔΕΠΕΑ/ΥΠΕΝ) και τον Φορέα Ελέγχου (ΚΑΠΕ) του Προγράμματος, για την περαιτέρω επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, την εξασφάλιση των απαραίτητων συναινέσεων, καθώς και αποδοχή ότι κάθε στοιχείο του έργου μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δημοσιοποίησης, εφόσον διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του ν.4624/2019, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, τα οποία και τηρούνται:
  - για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας δράσης (ενδεικτικά: έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή και εκταμίευση των κινήτρων και την παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των Δικαιούχων Φορέων),
  - για το σκοπό εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών), καθώς και
  - για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση του Προγράμματος.
2. Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στο Πρόγραμμα συνιστά εξουσιοδότηση για τη δημοσίευση στον διαδικτυακό τόπο ΔΙΑΥΓΕΙΑ με στοιχεία του Δικαιούχου Φορέα. Περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρύνουν στην επίσημη διαδικτυακή πύλη του Προγράμματος hlekttra.gov.gr.
3. Ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος και ο Φορέας Ελέγχου διενεργούν ελέγχους στους Δικαιούχους για να επιβεβαιωθεί η τήρηση των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος. Η μη τήρηση, από τον Δικαιούχο Φορέα, των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος συνεπάγεται την ανάκληση/τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης και ανάκτηση των ποσών που καταβλήθηκαν από το ΠΔΕ ή την αναπροσαρμογή αυτών.
4. Ο Φορέας Ελέγχου του Έργου, προκειμένου να εξακριβώσει την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται στα αντίγραφα εγγράφων που υποβάλλονται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, διενεργεί δειγματοληπτικό έλεγχο σε τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) των αντιγράφων που υποβλήθηκαν κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 11 του ν.2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν.4250/2014.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΩΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΗΞΕΛΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS)
ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 1407/2013

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν.1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽ⁱ⁾ :							
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης ⁽ⁱⁱ⁾ :							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:			
Τόπος Κατοικίας:			Οδός:			Αριθ:	ΤΚ:
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):				Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):			

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις⁽ⁱⁱⁱ⁾, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι^(iv):

A. Η επιχείρηση ..... με ΑΦΜ ....., την οποία νομίμως εκπροσωπώ:

- I. Υποβάλλει την αίτηση χορήγησης .....προκειμένου να λάβει κρατική ενίσχυση η οποία είναι δυνατό να υπαχθεί στο πλαίσιο του Κανονισμού de minimis 1407/2013
- II. Δραστηριοποιείται στον τομέα/στους τομείς:.....
- III. Συνιστά «ενιαία επιχείρηση» ^(v) με τις κάτωθι επιχειρήσεις:

Α/Α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΑΦΜ
1.		
2.		

Ε. Η ενίσχυση ή σσονος σημασίας που πρόκειται να χορηγηθεί στην επιχείρηση βάσει της εν λόγω ΚΥΑ, αθροιζόμενη με οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ή σσονος σημασίας που της έχει χορηγηθεί σε επίπεδο «ενιαίας επιχείρησης», βάσει οποιουδήποτε Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ενισχύσεις ή σσονος σημασίας, κατά το τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη, δεν υπερβαίνει:

- το ποσό των 200.000 ευρώ ή
- στην περίπτωση που η επιχείρηση εκτελεί οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων (μη συμπεριλαμβανόμενης της απόκτησης οχημάτων οδικών εμπορευματικών μεταφορών) το ποσό των 100.000 ευρώ.
- Στην περίπτωση που δραστηριοποιείται σε περισσότερους του ενός τομείς για τους οποίους ισχύουν διαφορετικά ανώτατα όρια ενίσχυσης σύμφωνα με τα ανωτέρω, διασφαλίζει με κατάλληλα μέσα όπως ο λογιστικός διαχωρισμός, ότι για καθεμία από τις δραστηριότητες αυτές τηρείται το σχετικό ανώτατο όριο.

ΣΤ. Η επιχείρηση δεν έχει λάβει άλλη κρατική ενίσχυση για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, η σώρευση των οποίων οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Ζ. Αποδέχομαι οποιονδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων στοιχείων από τις αρμόδιες εθνικές ή ενωσιακές αρχές, καθώς και τη διασταύρωση αυτών με τα στοιχεία που παρέχονται από τα πληροφοριακά συστήματα δημοσίων υπηρεσιών και ασφαλιστικών οργανισμών

Ημερομηνία: ...../...../.....

Ο – Η Δηλ.

(Υπογραφή)

¹ Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

¹ Αναγράφεται ολογράφως.

¹ Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

¹ Σε περίπτωση ανεπάρκειας χώρου η δήλωση συνεχίζεται στην πίσω όψη της και υπογράφεται από τον δηλούντα ή την δηλούσα.

¹ Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

- α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
  - β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
  - γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·
  - δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταίρων αυτής της επιχείρησης.
- Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

¹ Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς (πχ ημερομηνία έκδοσης εγκριτικής απόφασης/ΚΥΑ/σύμβασης), ανεξάρτητα από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση.

¹ Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το σχετικό ανώτατο όριο.

¹ Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας πρέπει να κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης.

⁹ Γεωργικά προϊόντα είναι τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, με εξαίρεση τα προϊόντα αλείας και υδατοκαλλιέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000.

¹⁰ Ως μεταποίηση γεωργικών προϊόντων νοείται κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση.

¹¹ Ως εμπορία γεωργικών προϊόντων νοείται η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, την προσφορά προς πώληση, την παράδοση ή οποιονδήποτε άλλον τρόπο διάθεσης στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού σε μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα η οποία προετοιμάζει το προϊόν για μια τέτοια πρώτη πώληση· η πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού προς τελικούς καταναλωτές λογίζεται ως εμπορία αν πραγματοποιείται σε χωριστό και ειδικό για τον σκοπό αυτό χώρο.

¹² Σε όλες τις περιπτώσεις χρησιμοποιούνται ακαθάριστα ποσά, δηλαδή πριν αφαιρεθεί ο οποιοσδήποτε φόρος ή άλλη επιβάρυνση. Εάν η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη από την επιχορήγηση, ως ποσό της ενίσχυσης λογίζεται το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησής της. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο της χορήγησής τους. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

CHECK LIST – ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

**ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ για τις
ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (εφεξής ο Κανονισμός)**

ΣΗΜΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	(ΝΑΙ /ΟΧΙ /ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ)	ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ:
ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΟΙ ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ/ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (Άρθρο 1 του Κανονισμού);		
Αναφέρεται ρητά στη νομική βάση ότι δεν είναι επιλέξιμοι για ενίσχυση οι παρακάτω τομείς; <ul style="list-style-type: none"> • Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια που εμπίπτουν στον Κανονισμό 104/2000 του Συμβουλίου • Πρωτογενής παραγωγή γεωργικών προϊόντων (όπως ορίζεται στο άρθρο 2, παρ. 1 του Κανονισμού) • Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων, αν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ή όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς· 		Άρθρο ... παρ. ... της [ΚΥΑ]
Διασφαλίζεται ότι δεν θα χορηγηθούν ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη;		
Τίθεται ως όρος για τη χορήγηση ενίσχυσης η χρήση εγχώριων αγαθών αντί των εισαγόμενων;		
Στην περίπτωση που είναι επιλέξιμες επιχειρήσεις με μικτή δραστηριότητα (δηλαδή επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε επιλέξιμους και σε μη επιλέξιμους προς ενίσχυση τομείς), προβλέπεται η υποχρέωση του δικαιούχου για διακριτή λογιστική παρακολούθηση;		

ΣΗΜΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	(ΝΑΙ /ΟΧΙ /ΔΑ)	ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ:
ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ Η ΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΟΡΙΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΗΨΟΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ; (Άρθρο 3 του Κανονισμού).		Άρθρο ... παρ. ... της [ΚΥΑ]
Ορίζεται ότι το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε μία ενιαία επιχείρηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 200.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών (άρθρο 3, παρ. 2 του Κανονισμού);		
Προβλέπεται η ενίσχυση επιχειρήσεων που εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων ;		
ΑΝ ΟΧΙ: Προβλέπεται ρητά στη νομική βάση ότι δεν είναι επιλέξιμες οι επιχειρήσεις αυτές;		
Αν ΝΑΙ: i) Προβλέπεται ότι για τις επιχειρήσεις αυτές ως ανώτατο το ποσό των 100.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών (βάσει του άρθρου 3 παρ. 2 του Κανονισμού);		
ii) Σε περίπτωση που προβλέπεται ενίσχυση επιχειρήσεων με μικτή δραστηριότητα, υπάρχει πρόβλεψη υποχρέωσης του δικαιούχου για διαχωρισμό των δραστηριοτήτων και διάκριση των στοιχείων του κόστους, ούτως ώστε η στήριξη της δραστηριότητας των οδικών εμπορευματικών μεταφορών να μην υπερβαίνει το ποσό των 100.000 ευρώ (όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 παρ.3 του Κανονισμού); .		
Γίνεται αναφορά στην έννοια της ενιαίας επιχείρησης όπως αυτή ορίζεται στο Άρθρο 2, παρ. 2 του Κανονισμού;		
ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ Η ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΙΑΦΑΝΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (Άρθρο 4 του Κανονισμού);		
Σε περίπτωση που η ενίσχυση χορηγείται με την μορφή δανείου, προβλέπονται οι προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 4 του Κανονισμού;		
Σε περίπτωση που η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή εισφοράς κεφαλαίου/επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου προβλέπεται ότι το συνολικό ποσό της κρατικής εισφοράς δεν πρέπει να υπερβαίνει το ανώτατο όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας;		
Σε περίπτωση που η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή εγγύησης, προβλέπονται οι προϋποθέσεις της παρ. 6 του άρθρου 4 του Κανονισμού;		
Σε περίπτωση ενισχύσεων που περιλαμβάνονται σε άλλες πράξεις, προβλέπεται οροφή, με την οποία διασφαλίζεται η μη υπέρβαση του σχετικού ανώτατου ορίου (παρ. 7 του άρθρου 4 του Κανονισμού)		
ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ Η ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΩΡΕΥΣΗΣ (Άρθρο 5 του Κανονισμού);		
Επιτρέπεται στον δικαιούχο η λήψη ενίσχυσης και από άλλη πηγή για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου;		
Αν ναι, προβλέπεται ότι η σώρευση των ενισχύσεων δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε Κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση της ΕΕ (παράγραφος 2)		
ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ Η ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ; (άρθρο 6 του Κανονισμού)		
Προβλέπεται η υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης προς την επιχείρηση από τις αρμόδιες αρχές για το ποσό της ενίσχυσης (άρθρο 6 παρ. 1 του Κανονισμού);		
Προβλέπεται η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης από τον δικαιούχο σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχει λάβει - σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης όπως έχει οριστεί ανωτέρω - βάσει του παρόντος Κανονισμού ή άλλων Κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και κατά το τρέχον οικονομικό έτος; (άρθρο 6 παρ. 2 του Κανονισμού)		
Προβλέπεται η τήρηση αρχείου από την χορηγούσα αρχή με όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για να αποδειχθεί ότι έχουν τηρηθεί οι όροι του Κανονισμού, για 10 οικονομικά έτη από την χορήγηση των ενισχύσεων';		

Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία - Κανονισμός 651/2014 όπως τροποποιήθηκε με τους κανονισμούς 2017/1084, 2020/972, 2021/452 και 2021/1237) (ΓΑΚ)

ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΕΝΙΚΩΝ (ΑΡΘΡΑ 1-12) ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΟΡΩΝ (ΑΡΘΡΟ 38 - ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΤΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

Πρώτα θα πρέπει να ελέγχονται οι γενικοί όροι εφαρμογής του ΓΑΚ (άρθρα 1-12) ΚΑΙ στη συνέχεια οι ειδικότεροι όροι που αφορούν το άρθρο 38 αυτού

Για τους ορισμούς των εννοιών: άρθρο 2: σημεία 1-39 (γενικοί ορισμοί) και σημεία 101-131 (αφορούν στις ενισχύσεις στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος)

A. Γενικοί όροι εφαρμογής

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ	ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΟΚ;)
<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός ορισμένων δραστηριοτήτων (παράγραφος 2)</p> <p>Δεν εφαρμόζεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • σε καθεστάτα ενισχύσεων για δημοσίως προσβάσιμες υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για οδικά οχήματα μηδενικών και χαμηλών εκπομπών με μέσο ετήσιο προϋπολογισμό κρατικών ενισχύσεων που υπερβαίνει τα 150 εκατ. ευρώ, μετά την παρέλευση εξαμήνου από την έναρξη ισχύος τους (ο κανονισμός μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζεται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε οποιοδήποτε από αυτά τα καθεστάτα ενισχύσεων, αφού εξεταστεί το σχετικό σχέδιο αξιολόγησης, το οποίο κοινοποιείται από το κράτος στην Επιτροπή, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του καθεστώτος) • σε οποιοδήποτε μεταβολές των καθεστώτων που αναφέρονται ανωτέρω, πλην των τροποποιήσεων που δεν είναι ικανές να επηρεάσουν τη συμβατότητα του καθεστώτος ενισχύσεων βάσει του εν λόγω κανονισμού ή δεν είναι ικανές να επηρεάσουν σημαντικά το περιεχόμενο του εγκεκριμένου σχεδίου αξιολόγησης • στις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, και συγκεκριμένα στις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα • στις ενισχύσεις που εξαρτώνται από την κατά προτίμηση χρήση εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων. 	
<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός ορισμένων τομέων (παράγραφος 3)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια* (όπως στον κανονισμό 1379/2013) ☒ Πρωτογενής γεωργική παραγωγή * ☒ Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων* αν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ή όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς ☒ Ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (απόφαση 2010/787 του Συμβουλίου) <p><i>* Αν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται επίσης σε τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, ο κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς αυτούς, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις.</i></p>	

<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των επιχειρήσεων τις οποίες αφορά ο κανόνας Deggendorf (παράγραφος 4)</p> <p><u>Δεν</u> εφαρμόζεται στα καθεστώτα ενισχύσεων που δεν αποκλείουν ρητά την καταβολή μεμονωμένων/ad hoc ενισχύσεων υπέρ επιχείρησης κατά της οποίας εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση χορηγούμενη από το ίδιο κ-μ κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη.</p>	
<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των προβληματικών επιχειρήσεων (παράγραφος 4)</p> <p><u>Δεν</u> εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για προβληματικές επιχειρήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι οι προβληματικές επιχειρήσεις δεν τυγχάνουν ευνοϊκότερης μεταχείρισης απ' ό,τι άλλες επιχειρήσεις.</p> <p>Κατά παρέκκλιση, εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις που δεν ήταν προβληματικές την 31η Δεκεμβρίου 2019, αλλά κατέστησαν προβληματικές κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2020 έως την 31η Δεκεμβρίου 2021.</p>	

<p>Άρθρο 1 — Αποκλεισμός των μέτρων ενισχύσεων που παραβιάζουν το δικαίο της Ένωσης (παράγραφος 5)</p>	
<p><u>Δεν</u> εφαρμόζεται στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν παραβίαση του δικαιού του της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και συνεπώς αφορούν ιδίως:</p> <p>α) την υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του. Είναι αποδεκτή η υποχρέωση του δικαιούχου να έχει, κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, εγκατάσταση ή υποκατάσταση στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση·</p> <p>β) την υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες·</p> <p>γ) τον περιορισμό της δυνατότητας των δικαιούχων να κάνουν χρήση των αποτελεσμάτων της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.</p>	
<p>Άρθρο 4 — Όρια κοινοποίησης μεμονωμένων ενισχύσεων</p>	
<p><u>Δεν</u> εφαρμόζεται:</p> <p>α) για επενδυτικές ενισχύσεις για δημοσίων προσβάσιμες υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για οχήματα μηδενικών ή χαμηλών εκπομπών που υπερβαίνουν: 15 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά έργο</p> <p>β) στις ενισχύσεις υπό μορφή καθεστώτων, των οποίων ο μέσος ετήσιος προϋπολογισμός υπερβαίνει: 150 εκατ. EUR·</p> <p>Τα όρια δεν επιτρέπεται να καταστρατηγούνται με τον τεχνητό διαχωρισμό των καθεστώτων ενισχύσεων ή των έργων ενίσχυσης.</p>	
<p>Άρθρο 5 — Διαφάνεια των ενισχύσεων</p>	
<p>Εφαρμόζεται στις διαφανείς ενισχύσεις.</p> <p>Ως τέτοιες λογίζονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • οι επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου • τα δάνεια (όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί βάσει του επιτοκίου αναφοράς που ίσχυε στην αγορά τη στιγμή της χορήγησης) • οι εγγυήσεις (όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται σε ανακοίνωση της Επιτροπής ή όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει γίνει δεκτό πριν από την εφαρμογή του μέτρου, με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις εγγυήσεις, και εφόσον η εγκεκριμένη μεθοδολογία υπολογισμού αναφέρει ρητά το είδος της εγγύησης και το είδος των υποκείμενων πράξεων στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΓΚΑΚ) • τα φορολογικά πλεονεκτήματα (όταν προβλέπεται ανώτατο όριο με το οποίο διασφαλίζεται ότι δεν γίνεται υπέρβαση του ορίου) • οι επιστρεπτέες προκαταβολές (εφόσον το συνολικό ονομαστικό ποσό της επιστρεπτέας προκαταβολής δεν υπερβαίνει τα ισχύοντα όρια βάσει του κανονισμού ή εφόσον, πριν από την εφαρμογή του μέτρου, η μεθοδολογία για τον υπολογισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της επιστρεπτέας προκαταβολής έγινε δεκτή μετά την κοινοποίησή της στην Επιτροπή). • ενισχύσεις υπό μορφή πώλησης ή μίσθωσης ενσώματων στοιχείων του ενεργητικού κάτω της τιμής της αγοράς εάν η αξία καθορίζεται είτε με αξιολόγηση ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα πριν από τη συναλλαγή είτε με παραπομπή σε δημοσιοποιημένο, τακτικά επικαιροποιημένο και γενικά αποδεκτό δείκτη αναφοράς. 	
<p>Άρθρο 6 — Χαρακτήρας κινήτρου</p>	

<p>Οι ενισχύσεις μπορούν να τύχουν απαλλαγής μόνον εάν έχουν χαρακτήρα κινήτρου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο κράτος μέλος, πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα, που περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: <ul style="list-style-type: none"> α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης· β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης· γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου· δ) κατάλογο των δαπανών του έργου· ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο • Ad hoc ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις: πέραν των ανωτέρω, το κράτος μέλος έχει ελέγξει, πριν χορηγήσει την ενίσχυση, ότι ο δικαιούχος προσκόμισε έγγραφα που αποδεικνύουν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα: <ul style="list-style-type: none"> - ουσιώδη αύξηση του αντικειμένου του έργου/της δραστηριότητας ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης• ή - ουσιώδη αύξηση του συνολικού ποσού που δαπανά ο δικαιούχος για το έργο/τη δραστηριότητα ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης• ή - ουσιώδη αύξηση της ταχύτητας ολοκλήρωσης του συγκεκριμένου έργου/δραστηριότητας. 	
Άρθρο 7 — Ένταση ενίσχυσης και επιλέξιμες δαπάνες	
<p>Για τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης και των επιλέξιμων δαπανών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αριθμητικά στοιχεία πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων· • Εφόσον η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη εκτός από επιχορήγηση, το ποσό της ενίσχυσης είναι το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης· • Οι οφειλόμενες για το μέλλον ενισχύσεις και οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης· <p>Επιλέξιμες δαπάνες και τεκμηρίωση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται με σαφή, συγκεκριμένα και επικαιροποιημένα έγγραφα. • Το ποσό των επιλέξιμων δαπανών μπορεί να υπολογίζεται σύμφωνα με τις απλουστευμένες επιλογές κόστους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, κατά περίπτωση, υπό την προϋπόθεση ότι η πράξη χρηματοδοτείται τουλάχιστον εν μέρει μέσω ταμείου της Ένωσης που επιτρέπει τη χρήση αυτών των απλουστευμένων επιλογών κόστους και ότι η κατηγορία δαπανών είναι επιλέξιμη σύμφωνα με τη σχετική διάταξη εξαίρεσης. 	
Άρθρο 8 — Σώρευση	

<ul style="list-style-type: none"> • Για τα όρια και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της ενίσχυσης (παράγραφος 1). • Εάν ενωσιακή χρηματοδότηση (που δεν τελεί υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους) συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας (παράγραφος 2). • Οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εάν πρόκειται για διαφορετικές προσδιορισμένες δαπάνες (παράγραφος 3 στοιχείο α). • Δεν επιτρέπεται η σώρευση των απαλλασσόμενων ενισχύσεων με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, εάν το αποτέλεσμα υπερβαίνει την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης/το υψηλότερο ποσό ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση αυτή (παράγραφος 3 στοιχείο β). • Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες, μέχρι το υψηλότερο σχετικό όριο συνολικής χρηματοδότησης που καθορίζεται με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης από τον παρόντα ή άλλο κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. (παράγραφος 4) • Οι κρατικές ενισχύσεις που τυχάνουν απαλλαγής δυνάμει του ΓΚΑΚ δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο III του ΓΚΑΚ (παράγραφος 5). 	
Άρθρο 9 — Δημοσίευση και πληροφορίες	
<ul style="list-style-type: none"> • Δημοσιεύονται σε εμπειριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, τα εξής (παράγραφος 1): <ul style="list-style-type: none"> α) οι συνοπτικές πληροφορίες (βλ. άρθρο 11) με το τυποποιημένο μορφότυπο που ορίζεται στο Παράρτημα II του ΓΚΑΚ ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση σε αυτές. β) το πλήρες κείμενο κάθε μέτρου ενίσχυσης (βλ. άρθρο 11) ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο. γ) οι πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα III του ΓΚΑΚ για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 500 000 ευρώ ή, για δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, εκτός εκείνων επί των οποίων εφαρμόζεται το τμήμα 2α του ΓΚΑΚ, κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης για την εν λόγω παραγωγή που υπερβαίνει τα 60 000EUR και για δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, εκτός εκείνων επί των οποίων εφαρμόζεται το τμήμα 2α του ΓΚΑΚ, κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 30 000EUR. • Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) οργανώνονται και είναι προσβάσιμες με τυποποιημένο τρόπο (βλ. παράρτημα III) και επιτρέπουν λειτουργίες αποτελεσματικής αναζήτησης και λήψης αρχείων. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δημοσιεύονται εντός 6 μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. 	
Άρθρο 11-Υποβολή εκθέσεων	
<p>Αποστολή περιληπτικής πληροφόρησης στην Επιτροπή σύμφωνα με το τυποποιημένο μορφότυπο που ορίζεται στο παράρτημα II, καθώς και σύνδεσμο που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο του μέτρου ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεών του, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του μέτρου.</p>	

Β. Ειδικό όρο εφαρμογής όσον αφορά τις επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης

<p style="text-align: center;">ΆΡΘΡΟ 38 Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης</p>	<p style="text-align: center;">ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΟΚ;)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρ. 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης οι ενισχύσεις για τις οποίες πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I (παράγραφος 1) • Δεν χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου όταν οι βελτιώσεις πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη εγκριθεί, έστω και αν δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ (παράγραφος 2) • Επιλέξιμες δαπάνες: είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης. Οι δαπάνες αυτές καθορίζονται ως εξής (παράγραφος 3): <ul style="list-style-type: none"> α) όταν το κόστος της επένδυσης στην ενεργειακή απόδοση μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την ενεργειακή απόδοση συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες β) όταν η επένδυση αφορά τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης i) οικιστικών κτιρίων, ii) κτιρίων που προορίζονται για την παροχή εκπαιδευτικών ή κοινωνικών υπηρεσιών, iii) κτιρίων που προορίζονται για δραστηριότητες που σχετίζονται με τη δημόσια διοίκηση ή τη δικαιοσύνη, την αστυνομία ή πυροσβεστικές υπηρεσίες, ή iv) κτιρίων που αναφέρονται στα σημεία i), ii) ή iii) και στα οποία δραστηριότητες διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα εν λόγω σημεία καταλαμβάνουν λιγότερο από το 35 % του εσωτερικού εμβαδού, το σύνολο των επενδυτικών δαπανών που απαιτούνται για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης συνιστούν τις επιλέξιμες δαπάνες, υπό την προϋπόθεση ότι οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας κατά τουλάχιστον 20 % στην περίπτωση ανακαίνισης και την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας κατά τουλάχιστον 10 % σε σύγκριση με το κατώτατο όριο που έχει καθοριστεί για τις απαιτήσεις για τα κτίρια σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας στο πλαίσιο των εθνικών μέτρων για την εφαρμογή της οδηγίας 2010/31/ΕΕ, στην περίπτωση νέων κτιρίων. Η αρχική ζήτηση πρωτογενούς ενέργειας και η εκτιμώμενη βελτίωση προσδιορίζονται με βάση πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης, όπως καθορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 12 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ. γ) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το κόστος της επένδυσης στην ενεργειακή απόδοση προσδιορίζεται σε σχέση με παρόμοια επένδυση που έχει ως αποτέλεσμα μικρότερη ενεργειακή απόδοση και που θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την ενεργειακή απόδοση και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες. <p>Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης δεν είναι επιλέξιμες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Για τα κτίρια που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β', η επένδυση για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου μπορεί να συνδυάζεται με επενδύσεις σε ένα από τα ακόλουθα ή στο σύνολό τους (παράγραφος 3^α): <ul style="list-style-type: none"> α) ολοκληρωμένες επιτόπιες εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και/ή θερμότητας· β) εξοπλισμό για την αποθήκευση της ενέργειας που παράγεται από την επιτόπια 	

εγκατάσταση ανανεώσιμης ενέργειας:

γ) εξοπλισμό και συναφείς υποδομές ενσωματωμένες στο κτίριο για την επαναφόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων των χρηστών του κτιρίου

δ) επενδύσεις στην ψηφιοποίηση του κτιρίου, ιδίως για την αύξηση της ευφυούς ετοιμότητάς του. Οι επιλέξιμες επενδύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν παρεμβάσεις που περιορίζονται στην παθητική εσωτερική ενσυρμάτωση ή στη δομημένη καλωδίωση για δίκτυα δεδομένων και, εάν είναι αναγκαίο, στο βοηθητικό τμήμα του παθητικού δικτύου στην ιδιωτική έκταση εκτός του κτιρίου. Εξαιρούνται η ενσυρμάτωση ή η καλωδίωση για δίκτυα δεδομένων εκτός της ιδιωτικής ιδιοκτησίας.

Σε περίπτωση οποιωνδήποτε συνδυασμένων εργασιών αυτού του είδους, όπως καθορίζονται στο πρώτο εδάφιο, στοιχεία α' έως δ' ανωτέρω, το σύνολο των επενδυτικών δαπανών για τα διάφορα στοιχεία εξοπλισμού συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται είτε στον/-ους ιδιοκτήτη/-ες του κτιρίου είτε στον/-ους μισθωτή/-ές, ανάλογα με το ποιος αναθέτει τις εργασίες ενεργειακής απόδοσης.

• **Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 30% των επιλέξιμων δαπανών (παράγραφος 4).**

• **Πριμοδοτήσεις:**

- Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές **επιχειρήσεις**, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις (παράγραφος 5).

- Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε **περιοχές** που εμπίπτουν στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε περιοχές που εμπίπτουν στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ (παράγραφος 6).

• Οι ενισχύσεις για μέτρα που βελτιώνουν την ενεργειακή απόδοση κτιρίων μπορούν επίσης να αφορούν τη **διευκόλυνση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης (ΣΕΑ)**, υπό τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις (παράγραφος 7):

α) η στήριξη λαμβάνει τη μορφή δανείου ή εγγύησης στον πάροχο των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο ΣΕΑ ή συνίσταται σε χρηματοδοτικό προϊόν που αποσκοπεί στην αναχρηματοδότηση του αντίστοιχου παρόχου (π.χ. πρακτορεία ή πώληση επιχειρηματικών απαιτήσεων)

β) το ονομαστικό ποσό της συνολικής εκκρεμούσας χρηματοδότησης που προβλέπεται βάσει της παρούσας παραγράφου ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει τα 30 εκατ. EUR

γ) η στήριξη παρέχεται σε ΜΜΕ ή μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης

δ) η στήριξη παρέχεται για ΣΕΑ κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 27 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ

ε) η ΣΕΑ αφορά κτίριο που αναφέρεται στην παράγραφο 3 στοιχείο β'.

Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2023

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής
Υπουργός Οικονομικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Περιβάλλοντος
και Ενέργειας

**ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΣΚΡΕΚΑΣ**

Υφυπουργός Ανάπτυξης
και Επενδύσεων

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ

Υποδομών και
Μεταφορών

**ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ**

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

Ιστότοπος: **www.et.gr**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

